

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrt do Din 2, do 100 vrt do Din 2.50, od 100 do 300 vrt do Din 3. Večji inzerati peti vrt do Din 4.—. Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Sporočilo Moskve:

Rusija ostane na strani fronte miru

Uradno glasilo moskovske vlade zavrača vesti o koketiranju Moskve s totalitarnimi državami in podčrtava, da je Rusija končno veljavno izbrala svoje mesto na strani miru

London, 5. avgusta. br. V londonski politični javnosti posvečajo v zadnji dobi Rusiji in njeni politiki največjo pozornost. Skrbno zasledujejo vse izjave ruskih državnikov in ukrepe sovjetske vlade na političnem, vojaškem in gospodarskem področju. Tudi oni angleški krogi, ki so bili še do nedavna neizprosni nasprotniki Rusije, ne taje več, da je stališče, ki ga zavzema Moskva v pereh mednarodnih problemih, največje in čisto odločilne važnosti. Posebno pozornost je zbudil zaradi tega v angleških krogih članek službenega organa moskovske vlade »Izvestij«, v katerem pisec obširno razmotriva o mednarodnem položaju ob 25-letnici svetovne vojne in obeležuje stališče Sovjetske Rusije. Iz članka jasno izhaja, da so docela neutemeljene vse vesti, ki so vedele povedati o nekem koketiranju Moskve z Berlinom. V članku se nasprotno jasno izražajo stališča, da je Rusija odločno nasprotnica vsakega pakiranja z imperialističnimi totalitarnimi državami. V članku pisec tudi obeležuje stališče Rusije za primer bodoče vojne. Očitno na pobudo z merodajne strani naglašajo pisec, da Rusija ne bo in ne more ostati nevtralna, če bi prišlo na

primer do spopada med Nemčijo in Poljsko. V glavnem izvaja pisec članka, ki ga ponatiskujejo vsi vodilni angleški listi, naslednje:

Druge imperialistične vojne grozi zajeti ves svet. Toda Rusija je do skrajnosti privržena miru. Zato je odločno za organizacijo široko razpredene fronte miru, ki bo sposobna, da zadrži sleherni imperialistični napad. Fronta miru mora sloneti na popolni vzajemnosti in enakopravnosti ter mora odločno odklanjati katastrofalno politiko »neintervencije«. Rusija je vsak čas pripravljena, da na čelu 170 milijonov svojih narodov odločno nastopi proti vsem, ki bi skušali zaneti nov svetovni požar ali se dotakniti ruskih meja.

Pisec nadalje naglašajo, da se je druga imperialistična vojna prav za prav že pričela. Četudi skušajo razni režimi to prikrivati. Četrtna vsega prebivalstva na svetu se že nahaja v vojnem stanju. Štiri države so že izgubile svojo neodvisnost, a 6 do 7 milijonov vojakov se že bori na frontah od Gibraltarja do Sanghaja. Imperialisti se v svetovni vojni niso ničesar naučili, a niso tudi ničesar pozabili. Toda danes je položaj imperialistov znatno neugodnejši, ka-

kor je bil leta 1914. Totalitarne države so že sedaj gospodarsko izčrpane. Zato pa iščejo izhoda v vojni, zlasti v vojni proti Rusiji, računajoč še nadalje na že preizkušeno politiko »neintervencije«. Če bi bila Rusija slaba, bi imela ta politika še kaj izgleda na uspeh. Toda Rusija je danes silna in močna, kar je imperialističnim ljubiteljem lahkih vojaških izletov dobro znano.

Krivda za to nenapovedano vojno pade na imperialiste in na one, ki so bili dosegači poborniki politike »neintervencije«. Če bi se ta politika nadaljevala, se mora nenapovedana vojna, ki se bje na raznih krajih sveta, sama po sebi spremeniti v splošen spopad. Danes ni nobenega dvoma več, da bo druga svetovna vojna še mnogo bolj razprostrta po vsem svetu, kakor je bila minila svetovna vojna leta 1914 do 1918. Ves Daljni vzhod, Tihi ocean, Sredozemlje, Zedinjene države in vsa Evropa bodo eno samo bojišče. Ukrep, ki so jih že izdale Zedinjene države, to potrjujejo, potrjujejo pa tudi, da bo Amerika v danem primeru aktivnejše posegla v razplet vojnih dogodkov, kakor pa je leta 1914. Kar se tiče Rusije, je njeno mesto že do-

ločeno: Rusija je in ostane na strani fronte miru.

Odhod vojaških misij v Moskvo

London, 5. avgusta. AA. Havas: Francosko vojaško odposlanstvo z generalom Doumencom na čelu se odpelje danes skupno s britansko vojaško misijo v Petrograd iz pristanišča Tilburyja blizu Londona, in sicer s posebno britansko vojno ladjo.

Halifax pojde v Moskvo?

Riga, 5. avgusta. AA. Stefani. Po glasovih iz Moskve se bo v kratkem odpeljal v Moskvo britanski zunanji minister lord Halifax, da pospeši sklenitev pogodbe med Sovjetsko Rusijo, Veliko Britanijo in Francijo.

Docela nejasen položaj v Španiji

Francoske misije na vse načine izhod iz nevzdržnega položaja — Generali zahtevajo direktorij

Pariz, 5. avgusta. br. »United Press« poroča iz Burgoa, da je general Franco odgodil za nedoločen čas svoje potovanje v Španijo Maroko, kamor bi bil moral danes odpotovati. Do tega je prišlo zaradi docela nejasnega političnega položaja, ki je nastal v Španiji zaradi naraščajočih nasprotij med falangisti, generali in monarhisti. Generali so sedaj postavili generalu Francu zahtevo, da zamenja sedanjo vladno vojaško direktorij, da bi na ta način preprečili prvotno namero, po kateri bi imel postati ministrski predsednik vodja falangistov in sedanji notranji minister Sener. Tudi falangisti se ne morejo znebiti. General Franco je včeraj izdal odlok, s katerim se odreja, da se združijo v enotno stranko falangisti, karlisti in katoliški monarhisti. Vodstvo te stranke si je pridržal general Franco sam. V odloku odreja, da pripade isti stranki vrhovni nadzor nad zunanjimi političnimi Španije, nacionalno vzgojo, nad tiskom in propagando ter nad trgovinsko politiko. Na ta način skuša general Franco prepre-

čiti vedno bolj grozeči odkrit razkol v svojem taboru. V vrstah falangistov so zaradi tega precej razočarani, ker so pričakovali, da bodo sami dobili absoluten vpliv na vodstvom državnih poslov. Toda general Franco se sklicuje na to, da imajo falangisti med narodom komaj 30 odstotkov pristavev, dočim je vse ostalo prebivalstvo proti njihovi zunanji politični orientaciji. Queipo de Llano je končno veljavno odklonil ponudeno mesto poslaniško mesto in je izjavil generalu Francu, da ne mara za dalje časa oditi v tujino, ker smatra, da njegova misija v Španiji še ni končana. Spritno vse večje opozicije generalov je notranji minister zahteval od Francu, naj postavi generala Queipo de Llano pod policijsko nadzorstvo, ker ga smatra za glavnega rovarja proti sedanjemu režimu. General Franco pa se boji še hujše opozicije v vojski in je zato zahteval Senerja odkloniti. Notranje politični položaj v Španiji je zaradi tega vedno bolj zapleten in je težko reči, kako bo general Franco našel izhod.

Japonci začenejo vojno proti belim

Vedno hujši napadi na Angleže in Američane na Kitajskem

Sanghaj, 5. avgusta. AA. Reuter. Včeraj so se pripetili novi protibritanski incidenti v britanski koncesiji v Tienčinu. Okoli 200 Kitajcev je na lepem napadlo glavni urad mednarodne izvozne družbe, ki velja za eno izmed največjih britanskih trgovin v Tienčinu. Uradniki te družbe so morali zbežati v rafinerijo tezaške petrolejske družbe, ko so se pa čez pol ure vrnili, so našli svoje pisarne popolnoma razdejane.

Reuterjev dopisnik iz Hankova poroča: Po zanesljivih poročilih iz Hankova bodo ameriški državljani v Kajfengu morali za-

pustiti mesto. Ameriška oblastva so vložila pri japonskih oblastvih oster protest. Neki stražnik azijske petrolejske družbe v Hankovu, ki je pred nekaj dnevi izginil, se je spet vrnil. Izpovedal je, da so ga z jeli neki ljudje, oblečeni v kitajsko narodno nošo, in ga prisilili, da je stopil s puško v roki v kitajsko vojsko. Stražnik je po narodnosti Ind. Ti ljudje so mu, kakor pripoveduje, privzeli puško na hrbet in ga zvezanega peljali v taborišče ter mu grozili s smrtjo, če jim ne izda nekih skrivnosti. Rešil se je po golem naključju.

Obletnica grškega režima

Atna, 5. avgusta. AA. Atnenska agencija poroča: Vsa Grčija je proslavila 4. avgust z velikim navdušenjem in z manifestacijami v zvezebo režimu. V vseh cerkvah so se vršile službe božje. Vses dan so bili trgi, bulvari in ulice v Atnah polne ljudstva in delegacij iz vseh krajev Grčije v narodnih nošah. Popoldne so se vse delegacije zbrale na atenskem stadionu in vpriporile razne slike iz več zgodovinskih zgodovine. Velikanska množica zbrana v stadionu in na okoliških gričih — bilo jih je najmanj polj milijona — je prirejala predsedniku vlade Metaxu navdušene ovacije, ko se je predsednik vlade prikazal v družbi državnega podtajnika za tisk in tiskar Nikoludisa. Rajanje po ulicah in tržih je trajalo pozno v noč.

Ostavka madžarskega trgovinskega ministra

Budimpešta, 5. avgusta. AA. Havas: List »Szabadság« poroča, da misli trgovinski minister Kunder odstopiti, ker se ne strinja s predsednikom vlade glede raznih peretih vprašanj. Njegov naslednik naj bi bil poslanec Dörmöczy.

Najvažnejše zasedanje angleškega parlamenta

London, 5. avgusta. AA. Havas: Včeraj končno zasedanje britanske spodnje zbornice spada med najvažnejše v letopisih britanskega parlamentarizma. Na tem zasedanju je parlament sprejel izredno važne ukrepe za narodno obrambo. Ukrepe, ki pomenijo pravo revolucijo v angleških tradicijah. Uvedba obvezne vojaške dolžnosti na Angleskem je nedvomno med najvažnejšimi dogodki, kar jih sploh pomni Velika Britanija.

Inzerirajte v „Sl. Narodu“!

Angleški bojevniki na obisku v Franciji

Pariz, 5. avgusta. AA. Havas: Srečali so prišla na severno pariško postajo delegacija bivših britanskih bojevnikov, ki je obiskala na vabilo francoske vlade svoje francoske tovariše. Na postaji so jih sprejeli in pozdravili bivši ministar za pokojne Rivoltet, generalni tajnik narodne zveze bivših bojevnikov Pelissier, pomočnik pokojninskega ministra in druge ugledne osebnosti. Britanski delegaciji je velika množica priredila navdušene manifestacije.

Povratek Nj. Vis. kneza namestnika iz Londona

Beograd, 4. avgusta. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in knežinja Olga sta danes ob 19.30 dopotovala iz tujine v Kranj. Z njima sta se vrnila tudi Nj. kr. Vis. kneževic Aleksander in Nikolaj.

Na Nizozemskem so dobili princeso

Amsterdam, 5. avg. AA. Havas: Princeza Julijana je davi kmalu po polnoči rodila hčerko. Srečni dogodek so razglasili šele davi ob osmih z 51 topovskimi streli. V vseh mestih in vaseh bodo v proslavo veselega dogodka priredili večdnevne slovesnosti.

Kandidati za naslednika Roosevelta

Baltimore, 5. avgusta. AA. Havas: Politično društvo v Baltimoru je prosilo Tydinga, naj postavi demokratsko kandidacijo za predsednika USA leta 1940. Tyding je na predlog pristal. Tyding je ogorčen nasprotnik New-Deala. Kljub nasprotovanju Roosevelta so ga leta 1938 izvolili za senatorja. Star je 49 let. Senator Robert Taft, sin bivšega predsednika USA, pa je sprejel kandidacijo republikanske stranke pri bodočih predsedniških volitvah.

Rojstni dan angleške kraljice

London, 5. avgusta. AA. Reuter. Kraljica Elizabeta je danes proslavila svoj 39. rojstni dan. Ob tej priliki je prejela kraljica številne brzojavne čestitke iz vsega sveta zlasti pa iz Kanade. Kraljica Elizabeta se nahaja na letovišču v Balmoralu.

Bela Kun umrl

London, 5. julija. Iz Moskve javljajo, da je v nekem tamonjem zaporu umrl bivši vodja komunistične stranke in prebrata na Madžarskem Bela Kun. O vzrokih njegove smrti ni bilo izdano nobeno obvestilo. Vse kaže, da je bil v zaporu zaradi sabotaže in rovarjenja proti boljševikom.

Veliki letalski manevri v Angliji

London, 5. avgusta. AA. Reuter: V četrtek zvečer se začnejo veliki letalski letalski manevri. Manevri se bodo nadaljevali tudi v petek zvečer in bo pri njih sodelovalo okoli 1300 vojaških letal. Glavni namen manevrov je preizkusitev letalske obrambe in organizacija službe med napadom. Skušnja s temi organizacijami pred obrambo pred letalskimi napadi se bo vršila v isto noč bodo zatonili London in 26 drugih krajev južnozgodnje Anglije.

Angleško posojilo Poljski

London, 5. avgusta. e. Včeraj sta v imenu svojih vlad podpisala angleško-poljski sporazum o posojilu in jamstvih poljski veleposlanik v Londonu grof Razcinski in angleški trgovinski minister Hudson. Sporazum ima obliko note ter predvideva, da angleško trgovinsko ministrstvo nudi Poljski jamstvo za nabavo blaga v inozemstvu. Znesek, ki bo garantiran, znaša 8.143.300 funtov šterlingov. Poljska vlada bo izdala bone v višini tega zneska, za obresti pa jamči angleško trgovinsko ministrstvo. Bone se bodo obrestovali po 5%, amortizirali se pa bodo v 16 letih.

Zahteva po odgoditvi volitev v Angliji

Lodon, 1. avgusta. e. Glede na bodoče parlamentarne volitve se doznava naslednje: volilni rok sedanjega parlamenta poteka v novembru 1940. Po dosedanjem običaju bi bilo potrebno, da se parlamentarne volitve izvršijo letos v novembru. Navaja se 16. november kot dan volitev. V nekaterih vladnih krogih pa smatrajo, da sedanji položaj ne dovoljuje volitev in da bo v primeru, če bi se Anglija znašla v volilni borbi, to samo dalo priliko tistim elementom, ki čakajo, da se Anglija oslabi, da pokrene svojo akcijo v Evropi. Zato so konservativci izrazili zahtevo naj bi se tudi v Angliji tako kakor v Franciji volitve odgodile za dve leti.

Borzna poročila.

Carls, 5. avg. Beograd 10, Pariz 11.735, London 20.735, New York 443, Bruselj 75.275, Milan 23.23, Amsterdam 236.10, Berlin 177.75, Praga 15.175, Varšava 83.40, Sošja 5.40, Beč 3.25.

Manifestacija angleško-turškega zavezništva v Carigradu in Ankari

Obisk angleškega vojnega brodograja v turških vodah

Carigrad, 5. avg. e. Poveljnik angleškega sredozemskega vojnega brodograja admiral Cunningham je včeraj dopoldne odpotoval s posebnim letalom iz Carigrada v Ankaru, kjer mu je bil prirejen pristen sprejem. Opoldne ga je sprejel predsednik turške republike İsmet İnönü in poseben avdienci. Predsednik republike ga je pridržal v daljšem razgovoru. Admiral Cunningham se je sestel tudi s šefom turškega generalnega štaba maršalom Cakmakom, vojnim ministrom Pinašom in zunanjim ministrom Saradzogom. Pred svojim odhodom v Ankaru je admiral Cunningham izjavil turškim novinarjem:

Zelo sem zadovoljen, ker se mi je ponudila prilika, da lahko obiščem prestolnico Turčije ter se izredno veselim, ker bom lahko prišel v stike s hrabrimi poveljniki

turškega brodograja. Ne bom pozabil manifestacij prijateljstva ob priliki mojega obiska.

Na vprašanje novinarjev, ali je treba pričakovati vojno, je odgovoril: Ne verjamem, da bo prišlo do vojne. Dokler bo mlada Turčija na strani Anglije, ne morem verjeti v možnost vojne v tem delu Evrope. Turčija, ki je tako odločno pristopila k fronti miru, je napravila dragoceno uslugo svetovnemu miru.

Zvečer se je admiral Cunningham vrnil v Carigrad, kjer je priredil na križarki »Port Said« večerjo s sprejemom na čast turškim dostojanstvenikom. Danes bo priredil na isti ladi obred na čast poveljniku turškega brodograja admiralu Okanu, popoldne pa bo imelo občinstvo priliko, da si ogleda veliko angleško križarko.

Dve nevarni eksploziji v Londonu

V enem delu mesta je eksplodirala bomba, v drugem pa plin — Nad 100 ranjenih

London, 5. avgusta. (Reuter) Včeraj je prišlo spet do težke bombne eksplozije. Bomba je bila postavljena v neki javni telefonski govornici in v neposredni bližini katedrale sv. Pavla. Takoj po eksploziji je bila velika zgradba, ki se nahaja tik zraven govornice, takoj vsa v plamenih. Eksplozija je bila tako močna, da je zračni pritisk vrzel kose govornice daleč naokoli. Steklene izlozbe velikih trgovin in več sto oken na zgradbah v Ulici kraljice Viktorije je popokala. Dosedaj se ni ne ve o vzrokih eksplozije, vendar pa menijo, da je to spet delo irskih agitatorjev. Dosedaj so pripeljali v bolnišnico še 100 ranjenih, domnevajo pa, da je pod ruševinami še več mrtvih.

Popoldne ob 16.30 pa je prišlo v sredini londonskega mesta do druge eksplozije, ki je razrušila več hiš. Kakor se izve, je eksplodiral plin, ki je uhajal iz glavne plinovoda. Prebivalci okoli prostora, kjer se je dogodila eksplozija, so bili pol ure prej

opozorjeni na to, da puška plinska cev. Ko pa so delavci prišli, da bi pregledali cev, je prišlo do eksplozije. Zaradi eksplozije so popokala vsa stekla v bližnjih hišah, a kose, ki so padali, so ranili več sto ljudi. Požar, ki je nastal, so gašili naglo pogasili.

Eksplozije bomb tudi drugod po Angliji

London, 5. avgusta. AA. Reuter: Poročajo o več bombnih eksplozijah v Blackburnu, Prestonu, Bradfordu in Halifaxu. Več vret poštinih pisem in zavojčkov je pokvarjenih. V Blackburnu je ogledalo požarja, ki mu je priletel ogenj v njegovo poštno torbo.

Velik požar

London, 5. avgusta. AA. Havas: Srečali so nastal požar v tovarni Idlade Acide Co. v Erbicyju. Po tečajnem reševanju se je gasilcem posrečilo ogenj omejit. Uničenih je 30 ton žveplene kisline. Človeških žrtev ni.

Ležišča petroleja in premoga na Madžarskem

Budimpešta, 5. avgusta. AA. Havas: Blizu Saint Miklosa so našli nova petrolejska nahajališča, segajoča vse do Blatnega jezera. Petrolejski vrelci so globoki 2500 metrov, tako da bo njihovo izrabljanje precej težavno. V istem kraju so našli tudi velika ležišča premoga.

Podaljšanje ameriško-ruske trgovinske pogodbe

Moskva, 5. avgusta. AA. Reuter. Rusko-ameriški trgovinski dogovor je podaljšani še za leto dni.

Nemci priznavajo dalekosežnost angleškega jamstva

Berlin, 5. avg. AA. DNB: Nemška politično diplom. korespondenca komentira Chamberlainovo izjavo in pravi med drugim: Chamberlain je izjavil, da je Velika Britanija pod pritiskom izjemnih razmer sprejela razne obveznosti v Evropi, na podlagi katerih bi morala v določenem primeru iti v vojno. Tako se vidi, da Chamberlain nič več ne omenja omejitve obveznosti, ki jih more Velika Britanija prevzeti. In zares se s svojo izjavo o poročilih Poljski Velika Britanija ne samo vrtka v ta del Evrope, temveč daje s temi svojimi obveznostmi tudi kmotno podporo tako da ima tisti, ki mu velja ta podpora in to poročilo, pravico odločiti, kdaj so njegove koristi ogrožene, to je, kdaj mora Velika Britanija s svojo močjo stopiti na plan. Velika Britanija se zmerom trdovratno ne upošteva naravnega razvoja dogodkov in realnosti kot takšne, in sicer zato, ker se

umetno in zaradi rivalstva vrtka v vse svetovne spore in pomaga vsem tistim, ki se z vsemi silami upirajo, da bi se postavili na problem uređili razumno. Tako Velika Britanija onemogoča vsak miroljuben poskus.

Predlogi za novi vojni red

Naše prometne razmere bi se temeljito zboljšale, če bi mogla železniška uprava upoštevati vse predloge vendaršne ankete

Ljubljana, 5. avgusta. Včeraj dopoldne je bila sklicana na ljubljanski direktoriji državnih železnic anketa o novem voznem redu za 1. 1940-41. Udeležili so se predvsem številni zastopniki turističnih in gospodarskih ustanov, ki jih najbolj skrbi, da bi železnica čim bolj služila našemu gospodarstvu in tujskemu prometu.

Anketo je vodil ravnatelj ljubljanske direktorije inž. Kavčič. Na anketi je bilo zastopano tudi poštno ministrstvo po Nikoliju Radovanoviču, poštno ravnateljstvo v Ljubljani je pa zastopal Peter Cerar. Iz drugih krajev sta bila navzoča zastopnika mariborske Tajske prometne zveze in novomeške občine. Med železniškimi strokovnjaki je treba omeniti načelnika prometnega oddelka Podbregarja, šefa prometnega oddelka dr. Deklevo in referenta za vojni red Erjavca.

Glavne zahteve zastopnikov gospodarskih in turističnih ustanov so bile, kakor že ob prejšnjih številnih prilikah, naj bi dobila železniška proga Zidani most—Zagreb drugi tir in naj bi položili drugi tir tudi na gorenski progi vsaj do Kranja; uvesti bi bilo treba direktne vozeve med Ljubljano in kopališči; dalje bi naj uvedli pospešene potniške vlake za tujsko prometne namene na dolenski progi do Novega mesta in na gorenski železnici. Med vagoni potniških vlakov naj bi uvedli tudi 4-osne vozeve, spulmanke. Poskrbeli bi naj za boljše zvezo Slovenije z morjem. Pospešiti bi bilo treba hitrost potniških in brzih vlakov. Ugodnosti nedeljskih voznih olajšav naj bi razširili tudi na praznike. Modernizirati je treba nekatere postaje ob goreni-

ski progi. Sprožen je bil tudi predlog, naj bi imeli dva vozna reda, letnega in zimskega. Izboljšati bi bilo tudi treba nekatere mednarodne železniške zveze, kar velja zlasti za zveze s Italijo ter Trstom.

Kar se tiče samega voznega reda, naj bi skrbeli, da bi odpravili vzroke zamud potniških in brzih vlakov. Zastopniki zunanjih krajev so predlagali številne prilagoditve voznega reda potniških vlakov na krajevne potrebe.

Ena najvažnejših zahtev, tudi že pogosto ponavljana, je po uvedbi motornih vlakov vsaj v okolici večjih mest in med Ljubljano in nekaterimi letoviškimi kraji.

Ko bi železniška uprava lahko upoštevala vse te želje in predloge, izrečene na vendaršni anketi, bi se naše železniške prometne razmere nedvomno temeljito zboljšale. Razprava je pokazala, da je pomankljivosti zelo mnogo ter da so nekatere zelo velike, da je zaradi njih zelo otežkočen promet in da zato občutno trpi vse gospodarstvo. To zlasti velja o silni preobremenjenosti železniške proge Zidani most—Zagreb, ker je proga samo enotirna. Skoraj prav tako velike težave nastajajo zaradi enotirne gorenske proge ter so od leta do leta hujše. Gorenska proga je tako zastarela, da na nji ne morejo doseči večje brzine vlakov, a zaradi srečavanja vlakov na postajah nastajajo velike zamude. Na železnicih ljubljanske direktorije bi bile potrebne številne temeljite preureitve, kar je neobhodno potrebno ter prvi pogoj, če hočemo izboljšati lokalne pa tudi mednarodne železniške zveze. Zato bi bilo prav, da bi takšne ankete našle največji odmev tam, kjer odločajo tudi o usodi naših železnic.

Velike preureditve v okolišju trboveljske cementarne

Prebivalstvo Trbovelj je lahko videlo, kaj zmore moderna tehnika

Trbovlje, 4. avgusta. Dela na povečavi in razširitvi obrata tukajšnje cementarne se bližajo koncu. Že letošnje jeseni bo preurejena cementarna pričela obratovati v povečanem obsegu in se bo produkuje znatno pomnožila. Skoraj tri leta so trajala dela na preureditvi. Staro zidovje cementarne je bilo večinoma porušeno in iz tal so zrasla povsod nova ogromna obratna poslopja, v kateri so bili vgrajeni najmodernejši stroji, drobilci, mlinci, kotli in peči in ostali pripomočki moderne proizvodne tehnike. Nad kolodvorom je bilo zgrajenih več ogromnih silosov za cement, obsegajočih po več stotisoč kg cementa. Ker stara dovorna proga, po kateri se je prevažal lapor in glina iz glinokopov in kamnolomov v Kleku več ne bo zadostovala, sta bili zgrajeni dve veliki žičnici, po katerih se bo dovažala glina in lapor za proizvodnjo cementa iz Kleka na eni in Frapretnega na drugi strani. Žičnica s Kleka je v glavnem že zgrajena in bo šla po gorskem grebenu na zapadni strani Kolka nad Bevkim preko doline na kranjsko stran in od tam po strmeh skalnatem pobočju, na katerem so zgrajeni ogromni žični oporniki, k razkladalni postaji cementarne. Druga žičnica, ki bo prevažala večidel cementni kamen iz kamnoloma med Pleskim in Frapretnem, pa je zgrajena od razkladalne postaje pri cementarni v strmeh vzponu preko Bukove gore in dalje do kamnoloma v Frapretnem preko njiv in travnikov tamkajšnjih posestnikov.

Tudi dela na dograditvi teh žičnic grede h kraju in prebivalstvo naše doline je pri teh gradnjah lahko videlo, kaj zmore mo-

derna tehnika, saj so monterji navidez z nekoliko lahkoto spravili več desetisoč kilogramov težke železne opornike na skalnata pobočja več sto metrov nad dolino, na katere so človeku dozdava, da bi še peš le z največjo težavo splezal. — Ko bo cementarna popolnoma preurejena in bo pričela obratovati v povečanem obsegu, bo nedvomno prinesla naši dolini nove koristi, kajti v dolino se bo stekalo več denarja, zaslužka pa bo spričo povečane produkcije in ostalih večjih obratnih potreb našlo po vsej priliki tudi večje število delovnih moči, ki sedaj brezposelni pričakujejo dela.

V zvezi s preureditvijo cementarne pa se bo reguliral tudi ostri ovinek banovinske ceste pri cementarni, kjer se je sedaj cesta na vogalu tovarne v ostriem skoraj 45° ovinku zaokrenila z juga proti vzhodu in pa kjer je bila izravnavna ovinka res potrebna. Merodajni čimtelci so sedaj odredili, da se preloži tudi potok Trboveljska, katere struga bo izravnavna kakor cesta, ki bo šla v skoraj ravni črti iz postaje mimo laboratorija cementarne in se bo spojila s staro cesto pri železničarski hiši ob rudniški žagi.

Cestišče bo na tem mestu za dobo 2 mesecev zoženo v dolžini 25 m na polovico in bo v tem predelu mogoč promet le v eno smer, zaradi česar bo treba za ta čas previdnosti, da se prepreči event. nezgode.

Vsekakor pa bo po končanih preureditvah v tem delu naše doline nastala povsem nova slika, ki bo slehernemu posestniku naše črne doline pričala o napredku in nevzdržnem razvoju rudarskih Trbovelj.

Velik letalski miting v Ljubljani

združen s prvim krožnim letom lahkih letal po Jugoslaviji, ki se je pričel davi

Ljubljana, 5. avgusta. Davi ob 7. se je začel prvi krožni let lahkih letal po Jugoslaviji, na katerem sodeluje skupno 11 šolskih in sportskih letal pretežno domačega izdelka. Po razpisu so si izbrala šolska letala 500 do 800 km dolgo zračno pot, sportsna pa od 1000 do 1500, dva med slednjimi celo nekaj več. Krožni let bo trajal dva dni. Danes se bo končal ob 19., na kar bodo letalci prenočili in nadaljevali let jutri ob 6. na cilj, na ljubljansko letališče, pa se bodo morali spustiti vsi istočasno ob 15. V razpisu je točno določeno, da smejo tekmovalci med letenjem izbrati največ tridesetinsko motorjevo jakost in torej ni dovoljeno leteti s polnim plinom. Tudi so si morali udeleženci že v naprej izbrati smer in določiti medčase za posamezne etape, kajti, po razpisu bodo ocenjevali točnost v orientaciji in pa točnost v izpolnjevanju v naprej določenega časa za posamezne etape. Vsa šolska letala, ki tekmujejo na tej prireditvi so znane Fizer in imajo Walter motor s 120 HP. Letala so opremljena z vidnimi startnimi številkami od 1 do 11.

Sarajevčan g. Simić (spremljevalec Stojan Vukovac) bo letel na šolskem letalu Fizer na progi Sarajevo — Rajlovac — Novi Sad — Borovo — Zagreb — Ljubljana, kar znaša 628 km zračne poti.

Naslednje startno številko, to je 2, ima Zagrebčan gđ. Matanovičeva, ki je obenem edina ženska udeleženka (spremljevalec g. Pavličič). Tudi ta bo uporabila šolsko letalo Fizer, njena proga pa znaša 782 km: Zagreb — Banjaluka — Novi Sad — Oslje — Zagreb — Ljubljana.

Enako šolsko letalo Fizer bo vodil tudi drugi Zagrebčan g. Farbak, ki bo letel na progi Zagreb — Banjaluka — Borovo — Zagreb — Karlovac — Maribor — Ljubljana, to je 805 km. Njegov spremljevalec bo g. Kos.

Najdaljšo progo si je izbral tretji zagrebški udeleženec g. Heteny s spremljevalcem g. Polakom. Letel bo na angleškem sportskem letalu na 1621 km dolgi progi Zagreb — Borovo — Niš — Skoplje — Beograd — Zagreb — Ljubljana.

Naslednji startni številki imata oba ljubljanska udeležena, dr. Staneta Rapeta

domače sportno letalo ima št. 5. Izmed vseh ima najšibkejši motor, za progo pa si je izbral Ljubljana — Zagreb — Pancevo — Skoplje — Beograd — Zagreb — Ljubljana, kar znaša 1509 km ali po dolžini druga najdaljša proga. Letalo je enosedežno in zato dr. Rape ne bo imel spremljevalca.

Drugi ljubljancin, g. Perdan (spremljevalec Vesel) bo tudi letel na šolskem letalu Fizer. Njegova proga meri 802 km: Ljubljana — Zagreb — Banjaluka — Borovo — Novi Sad — Borovo — Zagreb — Ljubljana. Vsi naslednji udeleženci so člani beograjskega oblastnega odbora Aerokluba. Startno številko 7 ima g. Depolo, ki se je iz izjemo Sarajevčana, izbral najkrajšo progo, dolgo 738 km: Beograd — Kraljevo — Beograd — Borovo — Zagreb — Ljubljana. Njegovo letalo je šolski Fizer, spremljevalec pa g. Inž. Spasić.

Miloš Drakulić ne bo imel spremljevalca, letel pa bo na sportnem letalu znamke »SIM VI«. Njegova tekmovalna proga je Beograd — Kraljevo — Niš — Beograd — Bela Crkva — Novi Sad — Beograd — Zagreb — Ljubljana. Proga je dolga 948 km.

Tudi vsi ostali Beograjčani imajo sportna letala. Na št. 9 bo tekmoval g. Radmilo Milenković (spremljevalec J. Princip), njegova 1165 km dolga proga pa je Beograd — Niš — Kraljevo — Novi Sad — Bela Crkva — Beograd — Borovo — Zagreb — Ljubljana. Startno št. 10 ima g. Milutin Anastasić, ki ga spremlja g. Zivanović. Letel bo na progi Beograd — Niš — Skoplje — Beograd — Borovo — Zagreb — Ljubljana, kar znaša 1175 km.

Zadnje startno št. ima končno inž. D. Bojović s spremljevalcem gđ. Caričevićem in V. Petrovičem. Njegova proga Beograd — Skoplje — Beograd — Borovo — Zagreb — Ljubljana je dolga 1351 km. Za zmagovalce so na razpolago lepa in dragocena darila. Najboljši bo prejel prehodni pokal Nj. Vis. kneza, namestnika Pavla.

Letalski miting se neoficijsko začne že danes popoldne s potniškimi poleti za občinstvo. Od 15. dalje pa do noči se bo lahko vsakdo navžil pogleda s ptičje perspek-

tive in sicer po izbiri na sportnem ali trimotornem potniškem letalu. Ti poleti se bodo nadaljevali tudi v nedeljo od 8. do 12. in morda še zvečer, če ne bo trajal miting predolgo. Cena letenja je 10 din za člane, 20 din za nečlane na sportnem letalu, na potniškem pa 40 din.

Na letalskem mitingu — spored smo že javili včeraj — bodo tvorili pač najzanimivejšo točko naši vojaški lovci s češkimi letali znamke »Avia«. Poudarjamo, da skupinskih akrobacij, kakršne bodo izvajali v nedeljo, ni bilo doleže še na nobeni prireditvi v Jugoslaviji.

Razen avtobusov, ki bodo peljali pred Mestnim domom, bodo vozili na letališče tudi 3 posebni vlaki, ki bodo odhajali iz Ljubljane ob 13.40, 14.15 in ob 15., z letališča pa se bodo vračali ob 18.30, 19. in 19.33. Ti vlaki bodo vozili le v nedeljo, vozovna pa bo znašala za tja in nazaj 5 din.

Namestu vstopnic bodo prodajali po 5 din lične spominske znake kot spomin na 20letnico dela na polju letalstva v Sloveniji.

Zaposlenost delavstva v juniju

Ljubljana, 5. avgusta

Povprečno število v juniju zavarovanih delavcev OUZD je znašalo 104.520. Letni prirast je znašal 934 članov. V pogledu zaposlenosti so napredovali sledeče industrije: gradnje železnic, cest in vodnih zgradb (javna dela) +1340 delavcev, javni promet +446 delavcev, tekstilna industrija +413 delavcev, trgovina +385 delavcev itd. Nazadovale pa so: gradnje nad zemljo (stavstvo) —1050 delavcev, hišna služnina —367 delavcev, industrija kože in gume —309 delavcev itd.

V sezikiem pogledu je znašal celokupni mesečni prirast +760 zavarovancev. Napredovale so sledeče industrije: gozdno-zagarska industrija +638 delavcev, gostilne, kavarne in krčme (tujski promet) +458 delavcev, javni promet +411 delavcev itd. Nazadovale pa so: hišna služnina —638 delavcev, gradnje železnic, cest in vodnih zgradb —484 delavcev itd.

Filatelistična razstava v Celju

Celje, 4. avgusta.

Delavno filatelistično društvo »Celja« v Celju je priredilo svojo prvo propagandno razstavo znamk, ki se je začela 30. julija. Priključena je celjski obrtni razstavi in bo odprta še jutri. Razstavni prostori so v obrtni šoli.

Ze prvi pogled po razstavi priča o dobrem okusu, sistematični razstavitvi in preglednosti razstavljenih predmetov. — Kakor naglašajo društvo v svojem vodilu, ki je izšel ob tej priložnosti, je razstava le propagandna in ima namen pokazati načine in načela zbiranja ter različne vidike, po katerih je mogoče zbirati znamke. Zato je razstava zelo poučna tudi za ljudi, ki znamk ne zbirajo. — Vitrine so okusne in enostavne. Društvo jih je dobilo brezplačno za uporabo od Filatelističnega društva v Mariboru in razstava je bila tako omogočena, sicer bi je ne mogli prirediti, saj ne pobirajo vstopnin. Skupno je razstavljenih 52 vitrin znamk. V 29 vitrinah so znamke slovenskih držav, v 15 naše države. Zelo zanimiva in poučna je zlasti zbirka ruskih znamk od začetka do najnovejših časov. Med njimi je nekaj prav redkih komadov.

Podrobni opis vsega razstavnega gradiva bi bil preobsežen. Omenimo naj le še razstavo ponarejenih znamk, ki naj izpričajo, kako važno je, da so filatelisti organizirani, da ne nasedajo ponarejevalcem. Mnogo znamk je tako sijajno ponarejenih, da jih skoraj ni mogoče ločiti od pristnih. Odrekli so že celo poseben način predelave papirja, tako da se zde znamke, ki so bile nedavno ponarejene, kakor da so zelo stare.

Razstava je torej v vsakem pogledu zelo zanimiva in je zbudila ne le med Celjani, temveč tudi med filatelisti v drugih krajih veliko pozornost.

Iz Celja

— V nedeljo k otvoritvi Sokolskega doma v Žalcu! Sokolsko društvo Celjemata opozarja vse svoje članstvo in narasčaj, da je udeležba pri svečani otvoritvi Sokolskega doma v Žalcu v nedeljo 6. avgusta za društvo obvezna. Zbor v nedeljo ob 12. pred celjskim kolodvorom, odhod z vlakom ob 12.35. Pozivamo vse sokolstvu naklonjeno občinstvo, da se udeleži sokolske svečanosti v Žalcu.

— Teniški dvoboj med SK Železničarjem in SK Celjem se bo pričel v nedeljo 6. t. m. ob 8. zjutraj na teniških SK Celja v mestnem parku. To teniško srečanje bo gotovo zanimivo in bo nudilo lep sportni užitek.

— Planinska maša. V sredo 16. t. m. bo maša v kapelici sv. Cirila in Metoda na Malički planini pod Ojstrico.

— Stanko Korent je podlegel poškodbi. Letos 16. aprila zvečer je, kakor smo že takrat poročali, zdrknil s polnim sodi natovornem avto v prevoznika Dolinske pri Gorški v Drešnji vasi v jarek. Težek sod se je zvalil na posestnikovega sina Stanka Korenta iz Arje vasi, ki je bil zaposlen v keramični tovarnici v Libojah pri Petrovcih. Korent je dobil težke notranje poškodbe. Zdravil se je več kot dva meseca v celjski bolnici. Končno si je toliko opomogel, da je lahko zapustil bolnico, ostala mu je pa bolezen na ledvicah. Pred kratkim se je v Ljubljani podvrnil operaciji ledvice. Izprano telo pa ni preneslo težke operacije in Korent je podlegel. Pokojnega so prepeljali v Arjo vasi in ga položili v torek na žalskem pokopališču k zadnjemu počitku. Pevsko društvo »Savinja« iz Petrovcih in delavsko pevsko društvo »Vzajemnost« iz Liboj sta zapeli ob grobu dve žalostinki. V imenu delavcev keramične tovarnice se je poslovil od pokojnega Darko Suler, v imenu Sokolskega društva v Petrovcih, čigar zvest član je bil pokojni, pa društveni starešina. V zadnje slovo se je sklonil nad odprtim grobom prapor gasilске cete iz Arje vasi.

— Nočnega pošta. Ko je šla 17letna posestnikova hčerka Fani Slandrova iz Kočnice pri Celju v petek okrog 9.15 iz Kočnice v Celje, je po cesti pri Belajevi gostinji na Polulah privzela za njo neki avtomobil iz savske banovine, jo podrl na tla in povozil. Slandrova si je zlomila desnico nogo. Lastnik avtomobila je takoj na-

ložil posestnikovo v avto in jo prepeljal k zdravniku dr. Hočvarju, nato pa v bolnico. Pred davci se je posestnik pri de- lu na selamitni progi 30-letni posestnik delavce Franc Petrija iz Brilje pri Lokih pri Zidanem mostu. Povozila ga je dreznja in mu močno poškodovala desnico nogo. V torek se je svinila s peskom napeljena truga na dveletno posestnikovo hčerko Ido Masthakovo od Sv. Primoža pri St. Juriju ob juž. žel. in ji zlomila desnico nogo. V četrtek je neki kolekar povozil 7- letnega sinčka postrežnice Ivana Krajca iz Nove vasi pri Celju in mu prizadel težke poškodbe na glavi. Posestniki se zdravijo v celjski bolnici.

— Velika tatvina na celjskem trgu. Ko je žena nekega čevpčarja, ki prodaja čevpčarje na veseličnem prostoru »Celjskega tedna«, nakupovala v petek dopoldne na glavnem trgu blago in postavila torbico na neko stojnico, ji je rekel izmaknil torbico, v kateri je imela okrog 2 tisoč 500 din gotovine, zlato uro in hranilno knjižico Pošne hranilnice. Tat je izginil brez sledu.

— Usoden karambol. V petek okrog pol 9. dopoldne je prišlo na ogle hiše g. Plavca na križišču Vodnikove in Gregorčeve ulice do hudega karambola. V tem času je privozil trgovski potnik Mirko Lednik iz Čreta pri Celju z avtomobilom po Gregorčevi ulici proti Krekovi cesti, po Vodnikovi ulici pa proti Ipavcovi ulici trgovski potnik Mirko Salmič iz Zagreba s svojim avtomobilom. Poleg Salmiča je sedela njegova 9letna hčerka Majdica. Oba avtomobila sta prispela istočasno na nepregledno križišče pri omenjeni hiši in sta trčila drug v drugega. Salmičev avtomobil, ki ima samo tri kolesa, se je prevrnil in se delno razbil. Na špi, ki se je zdržila, se je Salmičeva hčerka porezala po glavi. Odnegli so jo takoj v bližnjo bolnico. Tam so ji nudili potrebno pomoč. Deklica je lahko že popoldne zapustila bolnico. Njen oče je ostal nepokodovan, prav tako lastnik drugega avtomobila.

— SK Svoboda. Zaradi predtekm na tekmi reprezentance Zagreb naj bodo vsi igralci, tudi juniorji, ob 15. v naši garderobi.

Smrt uglednega trgovca

Sodražica, 5. avgusta

Včeraj je v Rimskih Toplicah po kratkem trpljenju preminul ugledni trgovec in posestnik Ivan Levsteka, star 67 let. Pokojni je bil znan širom Slovenije kot sposoben in spretan trgovec, saj je iz malih začetkov svojo trgovino razvil v ugleden obrat. Bil je tudi agilen delavec v raznih organizacijah, načelnik trga, občinski odbornik, član krajevnega šolskega sveta, član nadzorstvenega sveta, hranilnice in posejnice itd. Na vseh teh mestih ga je dila vestnost, poštovanost in uslužnost. Z veliko ljubeznijo je sodeloval tudi pri pevskem društvu »Glas«.

Ivana Levsteka so prepeljali na njegov dom v Sodražico, kjer bo juri ob pol 9. nastopil zadnji pot iz hiše žalosti na domače pokopališče. Za njim žaluje gospa Jozefa ter 5 sinov in 5 hčera, ki jih je vse lepo vzgojil in jim utrl pot v življenje. Sin Ivan je lastnik sloveče veletrgovine Levstek in Oblak na Raketu. Alojzij pa je samostojen trgovec v Kočevju.

Pokojnemu časten spomin, težko prizadeti ugledni rodbini naše iskreno sožalje!

Iz Kranja

— Do vključno nedelje 6. avgusta, to je še na sam dan tombole, si vsakdo lahko ogleda vse krasne dobite, razstavljene v gimnazijski telodavnici. Edinstvena razstava, pravičljiva dan za dnem obilo gledalcev, ki segajo tudi prav marljivo po tablicah. Največ tihih želja pa velja gotovo krasni spalnici iz kavkaškega oreha, ki je izdelal domačega podjetja Anton Kos, strojno mizarstvo, Kranj-Klanec in predstavlja z vso pripadajočo posteljino vred najdragocenejši dobitek te prve obrtniške tombole v Kranju. Tablice so še danes po 4 din, jutri v nedeljo pa po 5 din, zato se založite pravočasno!

— Po tomboli vsi vjudno vabljeni v lepi senčnati vrt hotela »Jelen«. Igrajo po znani trziški »Tičici«.

— Razstava reklamne umetnosti Staneta Bokala bo v gimnazijskem poslopiju od 4. do vključno 7. avgusta. Razstavljeni bodo razglasišči, reklamni lepki, raznovrstni osnutki, diapozitivi za kino-reklamo in sploh vse, kar ima s sodobno reklamno umetnostjo v stiku in besedi, kako zvezo. Trgovce, posebno pa njihove nameštence, aranje opozarjamo, da si razstavo v lastnem interesu ogledajo.

Hotel »Stara pošta«

priredi po obrtni tomboli na vrtu

domačo veselico

brez vstopnine.

— Nočni vlni so se vedno na dnevnem redu. V zadnjih treh nočeh je bilo v Kranju kar štirinajst vmiolenj. Kar trije vlni so bili na Jezerski cesti, kjer so bile odmešne večje množine obkole in perila, eno nočni obisk pa je veljal tovarnarju Presernu, kjer so zlikovali pobrali za preko 10.000 din kruponov usnja. Policija je pridno na delu in je nekaj osumljencev že spravila na varno, ostalim je pa tudi za petami. Večino teh zločinov so zapeljali in jim omogočila vlome odprta okna. Zato opozarjamo prebivalstvo, naj bo previdno in naj vsaj v pritičnih stanovanjih ponči okna pridno zapira, ker marsikdo — razen naše jare gospode seveda — lažje prenaša vročino, kakor oplenjen omaro ali pa iz praznega šrambo. Res je pa tudi, da posveča policija predmetu veliko premalo pozornosti, česar je predvsem krivo premajšno število stražnikov in s tem v zvezi — prenaporna služba. Pozivamo merodajne faktorje, da s povečanjem števila stražnikov temu odpomorejo, razbremenijo sedanje moštvo in tako poskrbe za večjo varnost občanov!

— Park kraljeviča Petra pred Narodnim domom je gotovo v okras mesta, zasluži pa več pozornosti občinske uprave. Številno klopje aredi, parka bi se moralo na vsak način povečati, ker vidimo vsak dan, kako skupine sprehajalcev komaj čakajo, da posamezna klop postane prosta in potem tekmujejo, kdo bo prvi pritekel do nje. Nekaj nemogočega pa so stranske klopi i kar se tiče oblike i čistosti. Skrajni čas bi bil, da se te podrtje odpravijo in na-

meste nove in udobnejše, ker predstavlja, jo sedanje naravnost sramota za celo mesto. Če se pobrigajo privatniki in skušajo po svojih finančnih zmoglostih olepšati svoja poslopja in svoje lokale, da se ne bi tuji zlagodali nad našo brezbriznostjo, potem je gotovo tudi naloga občine, da poskrbi, da se vsi ti nedostatkim čim preje in korenito odpravijo.

Boleznica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 5. avgusta katoličani: Marija Snežnica, Ožbalt

JUTRI: Nedelja, 6. avgusta katoličani: Sikst

DANASNE PRIREDITVE

KINO MATICA: Žena v okovih

KINO UNION: Mala princesa

KINO SLOGA: Marika

KINO SIKSA: Alarm

KINO MOSTE: Trije artiljerji v penzionu

SOKOL VIČ proslava 30-letnice: ob 20.30

NASTOP GLEDALISKIH UMETNIKOV IZ BEOGRADA ob 20.30 na vrtu »Zvezde«

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

SOKOL VIČ: ob 15.30 razvije prapora, ob 16. povorka v Ljubljano, ob 17. nastop v Tivoliju.

LETALSKI MITING na aerodromu ob 15.30

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, mr. Ustar, Šelenburgova ulica 7.

MESTNO ZDRAV. DEŽURNO SLUŽBO bo opravil od sobote ob 8. zvečer do ponedeljka do 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Tyrševa cesta 62, telef. št. 27-29.

Od pod sira

Gospodu Albinu Lajovicu!

Pri sestavi lepakov za gostovanje naše opere v Trstu nisem sodeloval in me glede tega tudi nihče ni vprašal ni. Ko smo prišli v Trst, so bili lepaki že plakirani. Izvolite se obrniti na gledališko upravo, da vam dā potrebna pojasnila.

Robert Primožič

Tole pismo nam je poslal gospod Primožič z Raba in objavljen je tako, kakor je napisano. Ležalo je že precej dolgo v uredništvu prav blizu uredniškega koša in je deloma tudi naša krivda, da prihaja tako pozno na svetlo. Nanaša se na poziv g. Albinu Lajovicu, priobčen v četrtek 13. junija na tem mestu. Poziv se je glasil: »Da ne bo imel gospod Robert Primožič povoda sklicevati se na anonimnost, ga vprašujem javno: Zakaj se je glasil njegovo ime na lepkih v Trstu Robertu Primožiču, v Ljubljani se pa piše Robert Primožič?«

Objaviti smo hoteli to reč brez komentarja, pa nam neka posebna žilica ne da. Zdi se nam namreč, da gospod Primožič ni bil sam na gostovanju naše opere v Trstu. Morda je bil tam tudi njegov stanovski tovariš Sancin ali Zupan ali Simončič. Tudi ti niso sodelovali pri sestavi lepakov in vendar se niso pisali na njih Zuppano, Sancino ali Simončič. Gospod Primožič nam bo morda sporočil, je-li bilo tako ali ne. Sicer pa ima besedo tudi naša gledališka uprava in počakati moramo, da jo izreče.

Uradni popravek

Prejeli smo:

Dne 1. in 2. avgusta 1939 sta izšla v vašem cenjenem listu dva nepodpisana članka o »čudnem povratku otrok s počišniške kolonije na Rakitnik«. Ker nekatere navedbe ne ustrezajo resnici, vas vodstvo šolske poliklinike prosi za objavo uradnega popravka:

1. Ni res, da bi se vodstvo šolske poliklinike v L

Danes in jutri mariborski festival

Kaj je na sporedu te pomembne kulturne prireditve v okviru letošnjega Mariborskega tedna

Dr. Franjo Lipold, predsednik Mariborskega tedna

Ljubljana, 5. avgusta.

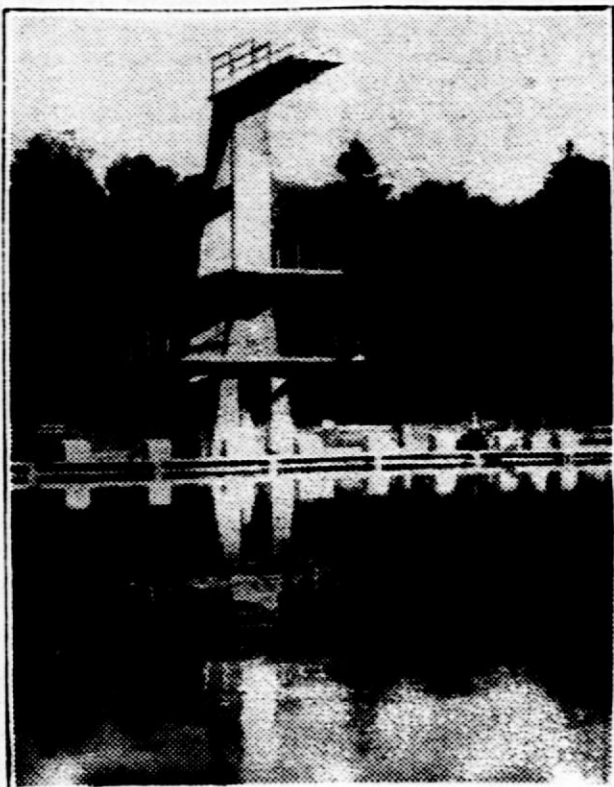
Popoldne bo prva festivalska prireditev v Mariboru na stadionu SK Železnikarja. Slovenski so se začele dopoldne ob 11.30, ko so sprejemali na glavnem kolodvoru goste in sodelujoče udeležence. S kolodvorov se je razvil sprevod udeležencev v narodnih nošah po Kopitarjevi ulici, Aleksandrovi cesti, Gosposki ulici, Ulici 10. oktobra, Slomškovega trga, Stolni ulici, Glavnem trgu, Kralja Petra trgu in Tržaški cesti. Druga festivalska prireditev bo takoj po obhodu ob 10. na Stadionu.

Spored je tako bogat, kakršnega doslej še ni bilo na naših festivalih. Štirsko-panonska skupina bo prikazala igre, ki jih še nismo videli na festivalu in bo prireditev imela še zaradi tega velik pomen. Ta skupina se deli na 4 podskupine. V prvi skupini bodo nastopili domačini iz Lancove

obredni prizor je mistična podoba Zime, upirajoča se prebujenju demonov Pomladi — Kurentu in Zelenemu Juriju. — Plesalci sestavljajo 4 skupine po troje fantov z eno deklico in darivcem. Hodijo po vasi v pomladnih dneh do binkošti, pojo koledne pesmi in plešejo pred vaškimi hišami. Gospodinje jim dele darove kakor kolednikom. Plesalci so znanilci pomladnega prebujenja. Po obliki in vsebini spominjajo na hrvaške Kraljice in srbske Lazarice. Običaj je razširjen in najbolj ohranjen v Podravini, med »lukarjci« in v vzhodni Prekiji. — Orače sestavlja 10 fantov-konj, ki vlečejo drevo-oralo, in 3 kočuharje-kurenke, ki ravnaajo drevo. Na drevesu sta s trakci okrašeni breza in joja, med njima je pa pritrjen oder za majskega kralja in kraljico. Sprevod vodi pokač, spremlja ga jajčarica, fant v ženski obleki. Pokač zapoka pred dvoriščem, orači vderejo v hišno ogrado in zaozrejo po dvorišču brazdo, kralj in kraljica zaplešeta na odru, gospodinja pa obdaruje jajčarico, ki troji po dvorišču pleve. Potem pokač zopet odvede orače. — Običaj je razširjen po Dravskem polju in v vzhodni Prekiji. Orači orjejo na pustno nedeljo in ponedeljek. Obredni prizor se je spojil iz dveh prvotnejših obredij, vlačnja pluga in vlačnja ploha. Vlačenje pluga je analogija beloruskega Uzna. Pri beloruskem Uznu se je 12 deklet okopalo opolnoči v živi vodi, nakar so vprežene v plug pod vodstvom starešine oborale vas v zaščito proti kugi. Vlačenje ploha je pa čiščenje drevesa, demona plodnosti. V Oračih predstavljajo joja in breza ter kralj in kraljica demonske sile. Demoni Zime — Teme — Bolezni se umikajo demonom Pomladi — Svetlobe — Zdravja. Skupino (22 sodelujočih) iz Lancove vasi bo vodil Miro Vaupotič.

V drugi podskupini bo nastopalo 10 domačinov od Sv. Jurija pri Ščavnici. Prikazali bodo šterjak, 3 skupinske obredne prizore: Valek, Ključ in Rusa-Carga. V Valeku fante podbijajo za stavo skozi razkorak za hrbotom stoječi leseni valj (valeb). V Ključu držita dva fanta na ramenih drog, a z droga drugi zbijaajo ključ. Valek in Ključ sta simbola moške plododornosti. V obeh obrednih igrah je ohranjeno kulturno tekmovanje, borjenje pomladnega kralja za posvetilo plododornosti kakor v ziliškem štehanju. V Risi-Cargi dva fanta pokrita z rjuho predstavljata konja. Konjska glava z vratom in rep so izdelani na poseben način iz perja in jezevih bodle. Carga vodi priganjača, jajčar pobira daro-

V tretji podskupini bodo nastopili domačini od Sv. Marka nižje Ptuj pod vodstvom Frana Žizka. Nastopilo jih bo 32 in prikazali bodo skupinski obredni sprevod Kurentovanje: Kurenti, Rusa-Carga, Rabola, Zlo-deja, Orače, Medveda in Kokotiče-Piceke. Kurenti so fante, zaviti v ovitje kože, nasemljeni, otovorjeni s torbo in zvoci ter oboroženi z gorjajo, jezevko. Tekajo ter poskakujejo po vasi in strašijo tulec otroke. Podobni so hrvaškim pustnim Zvončarjem, ki predstavljajo v mistični podobi demone Zime-Smrti. V Rabolu »norci« v slamo zaviti fant po vasi. Zvečer mu vaščani snamejo odelo in ga sežejo. Prejšnje čase ga je v dvoboju premagal Zeleni Jurij, ki ga je pa Prlekija že opustila. V Zlodeju nastopa kot hudci nasemljen fant ter straši otroke po vasi. V ljudekem mističnem sožitju se je Kurent preobrazil iz prvotnejše podobe v Miklavžvega spremljevalca, v zlodeja. V Medvedu nastopa v medveda nasemljeni fant, ki ga vodi priganjač, tretji nastopajo pa zbra po vasi darove. V Kokotičih-Picekih nastopajo v petelinčke nasemljeni dečki, vključeni v Kurentov sprevod. Predstavljajo mistično podobo živalske človeških bitij v boju za pomladno plododornost.

V četrti skupini bodo nastopili Prekmurci, 16 domačinov iz Beltincev. Vodi jih Matjaž Kavač. Imajo tudi pristno panonsko godbo pod vodstvom Ivana Kocipra. Skupina bo zaplesala 6 originalnih panonskih plasov, in sicer Meštarske (rokodelske) in gostivnjaške plesne in obredno kolo Markoskače. Meštarski plesi se dele: Tkalečka in Soštarska. V Tkalečki ples 8 fantov tkalsko čehovsko polko, star poskočni ples kmečkih rokodelcev na tkalski praznik. Soštarsko ples 8 parov. To je uvod čehovskega plesa ter simbolizira delo čevljarja; zaključni ga polka na poskok. Gostivnjaški plesi bodo trije: Točak, ki ga bo plesalo 8 parov, je svatbena polka; Samarijani je svatbeni poskok; Po zelenoj trati je sedmokrakna polka, ki povsem spominja na staro korosko kolo Na trati. Obredno kolo Marko skače, je peto kolo z glasbeno zaigro in medigro in vodilnim parom v kolu, kar spominja na viniški Jastučak.

V drugi glavni skupini pa bodo nastopili Belokranjci: Crnomalci z Zelenim Jurijem in Mostom; Adlešiči s svatbenim kolom Hruške, jabuka, in Lepa Anka ter Kresničami; Viničani s Kresnicami in Jastučkom; Predgrad-Stari trg s Kresnicami in poljanskim svatskim kolom; Meličani z obrednim kolom, Mostom, Rešetkami, Robčci, Kurjim bojem in Turnom.

Ze ta opis kaže, kako bogat je spored festivala. Prav bi bilo, da bi festival s tako lepim sporedom priredili ob primerni priliki še v Ljubljani; ta želja sicer ni skromna, kajti premagati je treba nešteto ovir, preden lahko pripravijo festival, vendar po tem kar prireditve nudi, trud ni zama-

VELIKO ZAKLJUČNO ŽREBANJE

38. kola državne razredne loterije bo DNEVNO

od 12. avgusta do 9. septembra t. l.

DOBITKI:

	1 premija od	2,000.000	2,000.000
1	"	1,000.000	1,000.000
1	"	500.000	500.000
5	dobitkov po	200.000	1,000.000
12	"	100.000	1,200.000
15	"	80.000	1,200.000
15	"	60.000	900.000
15	"	50.000	750.000
15	"	40.000	600.000
25	"	30.000	750.000
25	"	24.000	600.000
40	"	20.000	800.000
50	"	16.000	800.000
60	"	12.000	720.000
200	"	10.000	2,000.000
250	"	8.000	2,000.000
300	"	6.000	1,800.000
350	"	5.000	1,750.000
651	"	4.000	2,604.000
33972	"	1.000	33,972.000

36.000 din 56,946.000

Cena srečk:

1/1 srečka
Din 1000.—

1/2 srečka
Din 500.—

1/4 srečka
Din 250.—

Strogo solidna, točna in diskretna postrežba!
Originalne srečke za to žrebanje razpošiljamo samo proti predhodnemu plačilu.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN I DRUG
Gaieva 7 ZAGREB Ilica 15

Premije od 1,500.000, 1,200.000 in 1,000.000 din so
dozvaj dobljene DVANAJSTKRAT na pri nas kupljenih srečkah.

V tečaju se posveča veliko pozornosti tudi obrambenosti ter prirejanju tečajniki tudi razne pohode (dnevne in nočne), streljajo in dr. Vojška oblast je šla v tem pogledu zelo na roko in dala na razpolago puške, maske, municijo in tudi poročnika br. Tkalčeca, ki vodi te vaje. V soboto zvečer pride v šolo tudi četa vojakov iz Celja, ki bo priredila s tečajniki napad na taborišče, za kar vlada v vsej savinjski dolini veliko zanimanje.

11. avgusta bo tega tečaja konec, nakar se bo začel tudi za tri tedne prednjači tečaj za članice in ženske naraščaj na istem prostoru, za katerega je prijavljeno nad 30 sester. Ta tečaj bo vodila s. Juvancova Stana ob sodelovanju ostalega ženskega TO celjske župe.

Vsem, ki jim je do lepega sokolskega dela in napredka, svetujemo, da si te sokolske šole ogledajo na licu mesta, celjski sokolski župi pa ključemo: »Le naprej, brez miru...« Zdravo!

Jubilejna razstava slovenske obrti

Ljubljana, 5. avgusta.

Pred leti v času najhujše gospodarske stiske se je slovensko obrtništvo zavedlo, da si bo moglo najti zasluzka predvsem na ta način, če bo s pospešeno propagando svojih izdelkov privabilo vse tiste domače odjemalce, ki izdelke domačega obrtništva v prvi vrsti potrebujejo. Zato so se v zadnjih letih vršile številne razstave slovenskih obrtniških izdelkov v večjih mestih pa tudi v večjih središčih slovenskega obrtništva, n. pr. v St. Vidu, Škofji Loki, Kranju, Novem mestu itd., poleg tega, da se je obrtništvo udeleževalo tudi drugih večjih, stalnih slovenskih razstav, kakor ljubljanskega velesejma, razstav v Mariboru in Celju. Za 20letnico ustanovitve Jugoslavije in 10letnico ustanovitve Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani pa se je slovensko obrtništvo odločilo, da vsa do sedanja zadevna prizadevanja strne v veliko jubilejno razstavo slovenske obrti v Ljubljani, ki se bo vršila v dneh od 7. do 16. oktobra pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kneza-naměstnika Pavla.

Ta razstava naj dokaže prvič okretnost slovenskega obrtništva, ki si kljub mnogostevilnim težavam prizadeva vzdržati svojo življenjsko ravan, drugič kvaliteto izdelkov slovenskega obrtništva, ki morejo vzdržati tudi strogo kritiko, tretjič zmō-

nost slovenskega obrtništva, da z domačo produkcijo torej z zmanjšanjem uvoza inozemskih predmetov zadovolji potrebe domačega trga.

Veliko število slovenskega obrtništva se je za razstavo že prijavilo z izbranimi predmeti, nekaj obrtnikov pa je še, ki so dozdaj s prijavo še odlašali. Potrebno je, da se čim prej odločijo k temu, ker čas hiti. Vsem razstavljalcem so na razpolago strokovnjaki s tehničnimi nasveti glede izdelave razstavnih predmetov. Vsi zamudniki naj se nujno javijo z dopisnico, lahko pa tudi osebno, razstavni pisarni zaradi potrebnih informacij. Vse podatke in obvestila poda na zahtevo takoj Razstavni odbor Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ul. 10. pritličje levo, telefon 30-88.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠIAKI — Telefon 41-79.

Ogorčene borbe v severozapadnih indijskih provincah

Alarm

V glavni vlogi SABU, glavni junak iz filma »Elephant Boy«

Film je v naravnih barvah!

Predstave: danes ob 1/2 9. uri, jutri ob 5. 7. in 9. v ponedeljek ob 1/2 9. uri

Prihodnji spored:

Herojska dolžnost

Iz Škofje Loke

— Še tretji občni zbor. Obrtno društvo v Škofji Loki je imelo nedavno še tretji občni zbor. Prispevamo, da je iz društva izstopilo 15 članov, s čimer se je število članstva znižalo na 24. Za predsednika društva je bil izvoljen izvoljen čevljar-ski mojster in posestnik g. Čadež, v odboru pa so obrtniki, o katerih trdno pričakujemo, da se bodo smotno in s trdnostjo prijemali dela za korist našega obrtniškega stanu. Upamo, da bo sedaj notranja tranj konca in da se bo resno prešlo k obravnavanju premožnih stanovskih zadev. Novemu odboru želimo v tem smislu kar največ uspehov in napredka!

Sokolska gozdna šola

Prireja jo že tretje leto sokolska župa Celje — že lani in tudi letos je šola v Loki pri Mozirju

Šagorje ob Savi, 4. avgusta

Sokolska župa Celje prireja že tretje leto poletna taborjenja za svoje telovadečke pripadnike. Prvotna taborjenja so se sedaj spremenila v popolne prednjačke tečaje ali sokolsko šolo, v kateri se vzgajajo sokolski prednjaki in vaditelji. Župno tehnično vodstvo je uvidelo, da so poletni prednjački tečaji v prosti naravi, na svežem zraku in solncu ter ob bistri vodi, veliko koristni, kakor pa v mestnih telovadnicah v zimskem času.

Ze drugo leto se vrši ta šola v Loki pri Mozirju, na krasnem prostoru, obdanem od ene strani po lepem gozdu, na drugi strani teče bistra Savinja, na levo in desno pa so travniki posejani z grmičji in drevesi. Lepšega prostora za to si res ne moremo misliti. Tu so si Sokoli že drugo leto postavili svoje šotore, katerih je v kuhinjo 21. Lanskó leto je bil samo en tečaj (3 tedne) za moški in ženski naraščaj. Letos so pa

kar trije tečaji, ki se vrstijo po 3 tedne. Prvi je bil za obojo dečo (od 1. 7. do 21. 7.), katerega sta vodila br. Zorko Tone in a. Debeljak Zofka. Drugi tečaj se je pričel 21. julija in bo trajal do 11. avgusta. Ta je za žlane in moški naraščaj, katerega vodi sam župni referent za taborjenja naš nemurni br. Pahor Drago. On je dal pobudo za taborjenja v naši župi in le z njemu prirojeno vestnostjo in natančnostjo vodi tečaje v prosti naravi in a tem vzgaja čim-popolnejše sokolske pripadnike. Kot po-močanik in njegov namestnik mu stoji ob strani br. Juro Toplak, ki je znan sokolski vzgojitelj. Načelnik gozdne šole je br. Prestor Jože, župni prednjak, blagajnik in ekonom br. Vutkovič, kuhinjo vzorno vodi s. Vutkovičeva, za tehnično delo pa je načelniku v dobro pomoč savezni prednjak br. Ban Rafko. Med ostalimi predavatelji bi bilo omeniti še br. Tkalčeca, poručnika, ki vodi v šoli vojaški del sokolske vzgoje, dalje je predaval br. Zorko o zgodovini So-

kolstva, zdravnik br. dr. Hočevar pa o prvi pomoči i. dr.

Ko prideš v taborišče, si zadavljen že po naravni krasoti tega kraja, ko pa pogledaš malo življenje tabornikov, ti postane kar hudo, da nisi tudi sam med njimi. Vse življenje je določeno po gotovem redu. Ob 6. uri zjutraj vstajanje, nato umivanje v Savinji, pospravljanje šotorov, zutranja telovadba, zajtrk, predavanja, telovadba, malica, lahka tletika i. dr. Po opoldanskem kosilu je odmor do 4. ure. V tem času se tečajniki kopajo v valovih bistre Savinje, nato se zopet vršijo praktični nastopi, igre, odbojka, orodna telovadba in dr. Omeniti moramo, da imajo letos v taboru tudi telovadno orodje, tako da je tečaj res popoln. Po končanem delu sledi večerja in nato zabava pri tabornem ognju do 9. ure, ko zatrobi rog v znak nočnega počitka. Takoj utihne vrvenje v taboru, le dva nočna stražarja se sprehajata po taborišču, ki imata seveda na ramah tudi puške. Na sredi taborišča stoji visok drog, na katerem vira ves dan državna zastava, ki se jo dviga in spušta s posebnim pozdravom. Ves čas vlada v taboru sokolsko-vojaška disciplina in red, kar daje še poseben sloves tej šoli.

Tečajniki delajo tudi izlete v okolico. Tako so 1. avgusta obiskali Puncerjev grob v Braslovcah, kjer so bili lepo sprejeti in pogosteni od tamošnjega Sokolskega društva. 6. avgusta nastopijo tečajniki s posebnimi vajami br. Bana na javnem nastopu v žalcu ob priliki otvoritve Sokolskega doma. Prihodnje dni bodo napravili skupen izlet v Logarsko dolino. Na koncu tečaja bodo polagali tečajniki prednjačke izpite, za katere se prav vestno pripravljajo.

Dolg čas ni v taboru nikoli. Posetov je vsak dan več. Tako je bilo minulo nedeljo okoli 150 sokolskih obiskovalcev, ki so prišli pogledat vzorno prednjačko šolo. Ta dan so se vršile tudi tekme v odbojki, pri katerih je nastopilo 6 vrst. Prvo mesto je dosegla vrsta iz Soštanja in prejela lepo zastavico od župnega načelnika br. Grobelnika. Samo sokolskih kolemarjev je bilo ta dan zbranih okoli 70 na tem idiličnem kraju. Tako poteka življenje tabornikov-tečajnikov, ki jih je 37, in sicer članov 10, višje-ga moškega naraščaja pa 27. Vsi so iz raznih društev celjske sokolske župe, le 2 sta iz beogradske župe, 3 iz karlovske župe in 2 pa iz ljubljanske župe.

SOKOL VIČ

v soboto, 5. t. m. ob 20.30 baklada po viških ulicah;
v nedeljo, 6. t. m. ob 15.30 razvitje prapora, ob 16.
povorka v Ljubljano; ob 17. v Tivoliju nastop
Sokolstva in vojske. — Po nastopu zabava.
Vsi bratsko vabljeni!

JUNAKE NAŠEGA NEBA

bomo videli danes in jutri na velikih letalskih prireditvah v Ljubljani. V zračnih višavah bo krožilo istočasno okrog 40 letal, med njimi tudi več vojaških. Videli bomo tudi 7 jadrskih letal. Naši letalci, civilni in vojaški, nam pokažejo drzne zračne akrobacije, da nam bo kar sapa zastajala.

Glavne letalske prireditve bodo jutri. Izpred Mestnega doma bodo vozili avtobusi na letališče, z glavnega kolodvora pa trije posebni vlaki do letališča in nazaj.

Jutri pohitimo torej na velike letalske prireditve na letališče pri D. M. v Polju! Začetek ob 15. uri!

DNEVNE VESTI

— Zveza kulturnih društev obvešča članstvo svojih edinic, da praznuje delavni edinic Sokolsko društvo Ljubljana-Vič 30letnico svojega obstoja z jubilejno proslavo in telovadnim nastopom dne 6. avgusta t. l. na telovadnici Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Sokolsko društvo v Kamniku pa proslavi 35letnico svojega obstoja z razvitjem naraščajočega prapora in telovadnim nastopom v nedeljo 13. avgusta t. l. na letnem telovadišču v Kamniku. Članstvo edinic vjdno vabimo, da se obeh proslav v čim večjem številu udeležijo.

— Iz banovinske službe. V višjo skupino so pomaknjeni banovinski cestni nadzornik pri okrajnem cestnem odboru v Ptuj Stefan Močnik, banovinski kmetijski ekonom v d. sreskega kmetijskega referenta pri sresnem načelnstvu v Mariboru desni breg Josip Novak in banovinski pomožni tajnik pri banski upravi Valentin Oblak.

— Znatno povečanje našega izvoza v Italijo. Zasedanje jugoslovnsko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora v Rimu je končano. Znatno so povečani vsi kontingenti za izvoz našega blaga v Italijo, zlasti lesa in živine. Kontingent za pšenico je povečan od 2500 na 10.000 vagonov.

— Avtobusnim podjetnikom. Podjetja, ki izvršujejo obred rednega prevažanja oseb z motornimi vozili in niso zimskih izjemnih voznega reda že ugotovila v veljavnem, oblastveno odobrenem voznem redu in ga predložijo v odobritev brezopojno in pod izogibom siceršnjih posledic do konca meseca avgusta t. l. Zimski vozniki redi avtobusnih podjetij stopijo obremen z železniškimi v veljavni dne 3. oktobra 1939. Posebej se opozarjajo, da se je pri sestavi voznih redov ozirati na vozni red železnice, poštinski avtobusov in tudi redizaviranih avtobusnih podjetij, vsled česar jih je v primeru možne kolizije ugotoviti sporazumno. Zimske izjemne železniških redov so razvidne s stenskih voznih redov na železniških postajah, izjemne voznih redov poštinskih avtobusov pa je možno zaznati pri direktiji pošte in telegrafa v Ljubljani. — Kraljeva banska uprava dravske banovine.

— Anglija želi povečati uvoz lesa iz Jugoslavije. Združene trgovce z lesom v Londonu, ki spadajo kot sekcija pod trgovsko zbornico v Londonu, je na eni zadnjih sej obravnavalo vprašanje povečanja uvoza lesa iz Jugoslavije. Sklenjeno je bilo skicirati se ta mesec ali pa v septembru konferenco v Londonu, na kateri bi se zbrali zastopniki angleških uvoznikov lesa in jugoslovnskih izvoznikov lesa, ki se interesirajo za angleško tržišče. Na tej konferenci bi se obravnavalo vprašanje povečanja uvoza jugoslovnskega lesa v Anglijo. Zastopniki naših izvoznikov lesa so ta predlog že sprejeli.

— 40 milijonov din za avtomobilsko cesto. Ministrstvo javnih del je odobrilo za zgraditev avtomobilske ceste Split—Tomislavgrad—Konjice— Ivanplana—Sarajevo 40 milijonov din. Denar so pristojne sekcije že prejele.

— 3000 učiteljev na kongresu v Banjaluki. Za letošnji učiteljski kongres v Banjaluki, ki se prične v sredo, 23. t. m., se je prijavilo že 3000 učiteljev. Na kongresu se bodo obravnavala važna vprašanja učiteljskega stanu, med drugim reforma učiteljske službe vobče. Kongresa se udeležijo tudi zastopniki prosvetnega ministra in najbrž tudi prosvetni minister sam.

— Trgovinska pogodba z Madžarsko podaljšana. Zunanje ministrstvo je obveljalo odločilo za carine v finančnem ministstvu, da je jugoslovnsko-madžarska trgovinska pogodba podaljšana do 31. decembra 1939.

— Konferenca o novem voznem redu. V poslopyu direktije državnih železnic v Beogradu je bila večeraj konferenca o novem voznem redu. Konferenca so se udeležili zastopniki železniških direktorij, banovin, trgovsko-industrijskih zbornic, Putnika ter drugih državnih in zasebnih ustanov, zainteresiranih na železniškem prometu.

— Otroci invalidov so oproščeni med solanjem vseh taks. Ker je z uredbu o vojni invalidih in drugih žrtvah svetovne vojne določeno, da se otroci z uredbu za štitenih oseb oproste vseh državnih in samoupravnih taks med solanjem, ne glede na premoženjsko stanje, je izdal minister za socialno politiko in narodno zdravje pojasnilo, iz katerega je razvidno, kaj je treba storiti, da se otroci invalidov oproste vseh taks.

— Uredba o pripravniški zdravniški službi. Minister socialne politike in narodnega zdravja je izdal na temelju pooblastila v letošnjem finančnem zakonu uredbo o pripravniški zdravniški službi. Namen uredbe je, da se zboljša strokovna priprava mladih zdravnikov za praktično delo med ljstvom. Uredba določa staž samo v najvažnejših oddelkih v bolnicah, v notranjem, kirurškem in porodniškem. Za druge važnejše stroke določa delo v dispanzerjih in ambulantah ter posebne tečaje. Namestu dosejanja dela zdravnikov stažistov, ki so večinoma samo gledali, kaj delajo saraži

zdravniki, uvaža nova uredba načelo samostojnega dela. Vsak zdravnik stazist mora dobiti na oddelkih v bolnicah bolniške postelje, da bi sam oskrboval bolnike, ki se zdravijo pod vodstvom zdravnikov asistentov, primarijev in sefov oddelkov. Zdravnik na stažu se mora torej vezati pod nadzorstvom starejših zdravnikov in v vseh metodah diagnosticiranja bolezni in zdravljenja. Razen dela pri bolnikih samih mora delati še v laboratorijih in obdukcijski dvorani. Za obvezni zdravniški staž določa nova uredba samo take bolnike, kjer je dana možnost, da zdravnik stažist stanuje in dobi hrano v bolnici. Minister je izkoristil tudi pooblastilo iz finančnega zakona, da izda posebne odredbe o denarni podpori in prejemkih v naturi zdravnikom pripravnikom.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine«, št. 62 z dne 5. avgusta objavlja ukaz o prenosu sedeža občine Ovišje na Srednjo Dobrovo, uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet, pravilnik o ustanovitvi in upravljanju sklada za pospeševanje ovčarstva, telefonski in poštini promet, telefonski promet s Češkomoravskim protektoratom in z Madžarsko, odredbo o zvišanju števila vajencev pri puškarski in precizni mehaniki stroki, razglas o dodatku k avtobusnim voznim cenam v tednu »Rdečega križa«, spremembe v staležu banovinskih uslužbencev v območju dravske banovine, odločbi občne seje državne sveta k št. 153. zak. o uradnikih, k določbam o zvišanju dnevnicaških nagrad, odločbi občne seje državne sveta k št. 45. zak. o ustroju vojske in mornarice, k št. 42. zak. o drž. svetu in upravnih sodiščih, odločbi občne seje državne sveta k št. 132. uradniškega zakona, k št. 270. uradniškega zakona.

— S pisavo za slepce napisano notico z vijudno prošnjo, naj bi jo objavili, je prišel v uredništvo slepi Franc Slatnar iz Smarce pri Kamniku. Vodil ga je oče, Fr. Slatnar, ki je šele 23 let star, se je izučil pletarstva v zavodu za slepe v Kočevju, kjer se je sicer dobro izobrazil ter zna tudi igrati na tri instrumente. Rad bi se preživljal sam, a ker nima dovolj zvez, prejema le malo naročil za izdelavo pletarskih izdelkov. Doma jih je preveč na malem posestvu, da bi tudi siepmu Francu ne bilo treba delati. Zato nas je naprosil, naj bi mu pomagali ter opozorili nanj z notico, »morda bi kakšna trgovina ali zasebniki hoteli naročiti pletarske izdelke pri njem. Zaprošil je tudi že, če bi mu kdo hotel poceni prodati ali darovati klavirsko harmoniko ali violino. Instrumenta bi se posluževal le za svojo uteho, da bi si od časa do časa pregledal mrak vsaj iz srca, ne bi pa hotel igrati po gostilnah in sejmih, saj je sposoben poštenega dela. Naslov: Franc Slatnar, Smarce št. 4, p. Kamnik.

»HERMES« enoletni trgovski tečaj — Maribor, Zrinskega trg 1, sprejema dnevno prijave. Praktičen strokovni trgovski pouk. Nizka šolnina. Zahtevajte brezplačne prospekte!

— Tečaj za odpravo jecanja v Ljubljani. Na pobudo nekaterih interesov, da bi se priredil tudi v Ljubljani logopedični tečaj, sporočam, da bi bilo za to potrebno še nekaj prijav. Tečaj bi se vršil v drugi polovici avgusta in je namenjen zlasti šolski mladini, pa tudi odraslim logopatom do 30. leta. Prijavitelj se je treba na priloženi naslov najkasneje do 15. avgusta ter priložiti znakmo za odgovor. Roditelji otrok, ki se ne hodijo v šolo, dobe v tečaju potrebna navodila za pravilno »avnanje z malim logopatom, da mu bodo mogli sami pomagati do zdravega govora. Vilko Mazl, strokovni učitelj, Vikreče, pošta Medvede.

— Tudi jutri se lahko prijavi za izlet v Trst in Gorico v biljetni Putnika na Masarykovi cesti, katerega je odprta tudi ob nedeljah dopoldne. 381—n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, spremenljivo in toplo vreme; krajevne nevihte. Večera je znašala najvišja temperatura v Beogradu in Splitu 35, v Sarajevu 31, v Zagrebu 32, v Kumboru in na Visu 33, v Mariboru 30,8, v Ljubljani 29,4 in na Rabu 28 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,4, temperatura je znašala 16,2.

— Aretiran cigani. Orožniki iz Vevč so onj dan prijeli cigana Valentina Levakoviča, ki se je skrivaj pred njimi v gošči pri Seneberjah. Levakovič je imel pri sebi nad 35 kg težko vrečo kaše, ki jo je nekje ukradel.

— Strela ubila kmeta. V četrtki je divjala v okolici Karlovca silna nevihta. Nekateri kmetje je zasajala na polju med delom. Marko Kolarč iz Gabrovca je bil tudi na polju. Ko je prihrumela nevihta, se je napotil domov. Med potjo se je pa zatekel v pastirsko koč, kamor je udarila strela. Kolarč je bil takoj mrtev.

— V eni noči zapravl 9.000 din. Gzardski podjetnik Anton Delanek v Zagrebu je pobegnil z 11.000 din gotovine in 9.000 din vrednostnih papirjev, ki jih je ukradel gostilničarki Mariji Barbir. Še iste noči so ga našli v Jastrebarskem. Iz Petrinje je bil pobegnil z avtobusom do

Ljubica najmlajša filmska igralka Traudi Stark igra v filmu

MALA PRINCESA

Siska, potem pa v Zagreb, kjer je vso noč popival in kvartal. V eni noči je pogol 9000 din.

— Banjaluka dobi srednjotehnično šolo. V Banjaluki je bila ustanovljena srednja tehnična šola, ki bo začela posloovati že letos, in sicer bodo otvorili arhitektonski gradbeni oddelki in strojni elektrotehnični oddelki, prihodnje leto pa še drugi oddelki. Za ravnatelja je imenovan docent ravnatelj deške obrtne šole ing. Franjo Divšek.

— Samomor obrtnika. V Dubrovniku si je končal življenje mizarski mojster Viktor Slanc, doma iz Petrinje. Zadržne čase mu je šla obrt slabo, da je zašel v težak gnotni položaj. To ga je tako potrla, da je obupal nad življenjem.

— Težka nesreča v rudniku. V rudniku Continental pri Drnišu v Dalmaciji se je pripetila težka nesreča. Mina je odrgala rudarju Marinu Joki obe nogi. Nesrečneža so prepeljali v šibeniško bolnico, kjer pa zdravniki nimajo mnogo upanja, da bi mu rešili življenje.

— Zasledovani cigani. Oni dan je prišla na polje k Savi za št. Vidom cela vojska ciganov. Bilo jih je z ženskami in otroki blizu 40, imeli pa so s seboj 6 voz in 12 konj. Cigani so ostali za Savo samo eno noč, v tej noči pa so ukradli posestniku Pečarju iz št. Vida 300 kg suhe detelje. Stanetu Dergancu so ukradli z njive za 350 din detelje, Francetu Cepelniku pa so odnesli z njive železen plug in brano, oboje vredno nad 600 din. Cigani so izginili že pred jutranjim svitom, najbrž nazaj proti Hrvatski, odkoder so prišli. Tatinski cigani so iz družine Nikoličev in se navadno potikajo okoli Bistre v okraju Dol. Stubica.

— Iz Za velike konjske dirke na Krškem polju, ki se bodo vršile v nedeljo dne 6. avgusta t. l., so vse priprave končane. Najboljši dirkači iz cele države so že v Krškem. Proga, ki je nad 1 km dolga, je odlično urejena. Paviljoni, ki jih je cela vas, so že postavljeni in bodo kakor veselični prostor vsi električno razsvetljeni. Zvočniki, po katerih se bodo javljali rezultati, so že montirani. Za prevoz gostov s kolodvora, Krškega in nazaj je preskrbljeno. Avtobusi bodo vozili ves dan in v noči do zadnjega vlaka po ceni 2 din za osebo.

Iz Ljubljane

— Iz Vičani! Sokolsko društvo Vič bo drevi in jutri proslavilo pomemben jubilej 30letnico društvenega obstoja z razvitjem dečjega prapora in telovadnim nastopom na telovadišču v Tivoliju, kjer bodo nastopili vsi telovadni oddelki in četa naše ju. naše vojske z vajami s puškami v polni bojni opremi. Vabimo vas, da drevi in jutri razobesite državne zastave na svojih hišah, drevi pa razsvetlite okna. Prav tako vas vabimo, da se jutri ob 15. udeležite sprejema naše vojske pred sokolskim domom. Prepričani smo, da bodo vsi zavedni Vičani pokazali simpatije našemu društvu in vojski in se v polnem številu udeležili našega jubilejnega nastopa v Tivoliju, ki bo ob 17. uri. Po nastopu bo zabava. Sokolstvo iz Ljubljane in okolice bratsko vabljenjo k jubileju. Jutri vsi na proslavo viškega Sokola!

— Iz živilski trg. Letos se ni bilo takšnega navala prodajalcev na trg kakor danes. Tržnin organom se je le s težavo posočilo razvrstiti vse na primernih tržnin prostorih. Trg je čedalje bolj zaseden zlasti zato, ker je letos precej dobra sadna letina in je vedno več sadja naprodaj. Zda je pa tudi v izobilju povrtnine in poljskih pridevkov, zato je bil danes po vsem zaseden tudi prostor za zelenjadni trg. Cene so se že precej ustale, saj ne bo več mnogo cenejše, četudi ga bo na prodaj še več. Precej dražje so pa marelice, ker jih je že malo. Grozdje je še po 8 do 10 din/kg, ker so naprodaj samo še zgodnje vrste. Znatnejše se bo pocenilo šele čez nekaj tednov, ko bo že dovolj domatega grozdja. Veliko zanimanje je za značilno sezonsko blago, lubenice, ki jih naši meščani cenijo od leta do leta bolj. Danes je bilo naprodaj na drobno 2 vagona lubenice. Večera so bile lubenice še po 2,50 din/kg, danes pa že po 2 din. Pro. dajali so jih pa tudi narezane, kos po di. narju. Jagod je že znatno manj kakor prejšnje tedne. Ker je za rdeče maline precej povpraševanja, jih prodajajo v spletnem po 5 do 6 din/kg, torej precej drago.

— Iz O konstrukciji voz za pobiranje smeti so že pred tedni razpravljali v našem listu »stanovanci ob magistratu«. Pri tožili so se namreč, da po Mestnem trgu in Pred škofijo pobira smeti voz lastne magistratne konstrukcije in se iz tega voza kadi v izlozbe in v stanovanja, ko se revež smetar, ki mora požirati to nesnago, med prevračanjem zabojev v vozu smešno in mučno obeša na kljuko. »Stanovanci ob magistratu« so zato skoraj nevoščljivi Dalmatinski ulici, ker tam pobira smeti voz, iz katerega se nič ne kadi po hišah pobrana nesnaga. Na občini imajo pa vse vozove natanko numerirane in popisane ter zato moramo upoštevati tudi pojasnilo mestnega cestnega nadzorstva. Voz št. 1229, ki pobira smeti po Mestnem trgu, in voz št. 1228, ki opravlja svojo službo Pred škofijo, sta oba izdelek tvrdke Pfajfer in dobro napravljena, nista pa lastne magistratne konstrukcije. V Dalmatinski ulici je za zaposlen voz št. 1233 sistema Kunster-Rebek. Mestna občina Ljubljanska ima namreč 10 zaprtih smetarskih voz in so bili 4 narejeni v lastni režiji, druge pa so izdelale domače tvrdke. Samo Kunsterlerjev voz ima vratica za avtomatično zapiranje, pri drugih vozovih so pa vratica enokrilna in zaradi drugačnega sistema tudi ni mogoče drugače napraviti. Pri pobiranju smeti so odprta le tista vratica, kjer smetar rine zaboj v voz, dočim so druga vratica že zaradi konstrukcije neprodušno zaprta. Prednosti ni mogoče dati niti enemu niti drugemu tipu. Poleg tega je bilo pa pobiranje smeti v navzočnosti mestnega fizikata komisijsko odobreno in priznava, da ustreza vsem higienskim predpisom. Sicer se pojavi pri pobiranju z vsemi tipi voz nekaj prahu, vendar je razlika prav malenkostna. Ker zrak mora nekje iz voza, seveda ni mogoče tako napraviti, da bi se ne pokadilo prav nič. Sedaj pobirajo po vsem mestu in po vsej periferiji smeti samo z zaprtimi vozovi in doslej tudi ni bilo pritožb. Pač je bilo pa precej težavno in treba tudi dosti potrpljenja, dokler so si stranke oskrbele zabojčke na

KINO MATICA

TEL. 21-24
ob 16, 19, in 21. uri,
v nedeljo ob 15, 17, 19,
in 21. uri

ŽENE V OKOVIH

Ta film je dal pobudo za reformo ženskih kaznilnic. Film zapusti vsakomur najgloblji vtis. V glavni vlogi Sally Eilers

KINO SLOGA

tel. 27-30
MARIKA

Sijajna komedija iz dobrih časov predvojne Dunaja. V glavnih vlogah: Franciška Gaal, Paul Hörbiger, Theo Linggen, Adela Sandrock, Hans Moser. — Glasba: Robert Stolz. Režija: Geza v. Bolwary

tanko po predpisu. Če je namreč zabojček večji od predpisanih dimenzij 30x60x30 cm, ga ni mogoče spraviti v voz, a če je manjši, luknje ne zapira neprodušno, da se iz večje luknje malo bolj pokadi ter zato navadno zabojček odleti v voz. Premajhni zabojček lahko vzame smetar iz voza šele na smetišču, ko izprazni voz. Stranke seveda smatrajo to za škano! Kar se pa smešnega in mučnega obešanja smetarja med prevračanjem zabojev tiče, bo menda obratno in je zadeva prepuščena individu. alni sodbi. Po dolgem razmišljanju so se strokovnjaki prepričali, da se je v praksi sedanja konstrukcija voz še najbolj obešala. Smetarji imajo pa stroge predpise glede točnosti in reda, hkrati so jim pa prepevani razgovori med delom. Ker torej delavci ne morejo dati podrobnih informacij, naj občinstvo blagovolji sporočiti svoje želje kar neposredno mestnemu cest. nemu nadzorstvu in šentpetrski vojašnici. tel. št. 42—22.

— Iz Kaj pa odpravnina in dostava računov mestne elektrarne? Tako je nedavno neka naša naročnica v našem listu vprašala, ki se ji je zdela previsoka odpravnina in predvsem števina. Na vprašanje: »S čim mestna elektrarna opraviči tako vi. soko odpravnino in števino?«, nam je mestna elektrarna pojasnila, da zaračunava elektroštevino za najmenjšo števec od 3 do 25 din na mesec. Višina elektroštevne zavisi od tega, koliko žarnic ima stranka. Do 10 žarnic plača odjemalec le 3 din, do 25 žarnic le 5 din in do 50 žarnic samo 10 din elektroštevne. S tem se delni krijejo stroški za vzdrževanje elektroštevcev in za državno žigovino. Mestna elektrarna zaračunava elektroštevino vsak mesec ne glede na to, ali je stranka po. rabila kaj toka ali ne. Poudariti je pa treba, da je elektroštevina mestne elektrarne nižja nego pri drugih elektrarnah. K elektroštevini je v računih prištel še 1 din za stroške odpravnine. V tem so upoštevani vsi stroški, tiskovine, dostavnine in kolikvine.

— Iz Škropice Tržaško cesto! Ta klic se večkrat sliši tudi iz stolpcev ljubljanskih dnevnikov, vendar je pa treba pomisliti, da je Tržaška cesta državna in zato ni kriva mestna občina, če se ni tlakovana. Kar se pa tiče škropljenja, je treba povedati, da je vsa Tržaška cesta vsak dan poškrbljena dvanaestkrat, ker jo škrope mestni škropilni avtomobili in tudi škropilni tramvaji.

— Iz Regulacija Cankarjevega nabrežja. Stanovanci na tem nabrežju so se pogosto pritoževali nad neurejeno cesto, blatom in prahom, zlasti še, ker ni bilo pravih hodnikov. Cestišče dosele ni bilo primerno napeto, a razen tega je bilo tudi precej razvzvano, da je voda zastajala v kotanjah. Ljudje so se pa zadnje čase še posebno pritoževali nad prahom. Menda nabrežja niso škropili, ker se širok škropilni avtomobil s težavo obrne na njem, a proti Gallusovemu nabrežju ne more voziti, ker se cesta pri mostu preveč zoži. Hiše na nabrežju ne stoje v ravni črti, kakor pač tudi ne na drugih nabrežjih v starejših delih mesta. Zda je Cankarjevo nabrežje zaprto za vozni promet. Mestni delavci so zaposleni pri polaganju robnikov za hodnik in ravnanje cestišča. Razen tega delavci mestne planarne polagajo plinovod. Vendar nabrežje ne bo dobilo hodnika v vsej dolžini, temveč le do Krojaške ulice. — Delo bo trajalo nekaj tednov.

— Iz Umrlj so v Ljubljani ob 28. julija do 4. avgusta: Lebar Andrej, 38 let, čevljarški pomočnik, Oblak Ivana, rojena Skander, 72 let, posestnica, Perpar Viktor, 41 let, krojaški pomočnik, Černe Ludvik, 81 let, zlatar in meščen, Zagar Marija roj. Terhien, 59 let, vdova podpredel. fin. kontr. Brecljnik Anton, 53 let, strojevodja drž. žel. V ljubljanski bolnici so umrli: Bedenk Jera, 49 let, služkinja, Štepanja vas: Fujen Angela, 6 let, hči delavca, Skaručna: Kolenc Janez, 61 let, posestnik, Mirna peč: Korent Stanko, 30 let, delavec, Petrovč: Krže Antonija, 33 let, žena posestnika, Znojilje: Rovnan Franc, 11 let, sin delavca, Jesenice: Šimenko Ana, 26 let, tov. delavca, Priskovko: Strah Marija, 63 let, žena posestnika, Suhovec: občina Mirna: Logar Franciška, 3 leta, hči dničarice, Stara Fužina: Janežič Janez Marjan, 13 let, sin oskrbnika pokopališča, Mesner Kristina, 4 mesece, hči klaviristiškega delavca, Guštanj: Preissig Marija, roj. Potočnik, 45 let, vdova admiralja, Škofja Loka.

Nova žrtev naših planin

Na Prisanku se je večeraj ubil nečak kranjskogorskega župana dijak Srdan Svetek-Budinec

Kranjska gora, 5. avgusta

Nevarna severna stena ponosnega Prisanka, na kateri se je že lani ubil mlad ljubljanski dijak, je večeraj popoldne zahtevala novo žrtev. Iz Kranjske gore je krenila večja družba dijakov, med njimi je bilo tudi nekaj deklet, in zaplezali so v severno steno na tako zvano vzhodno glavo. Med družbo je bil tudi 16-letni Srdan Svetek-Budinec, dijak učiteljskega in nečak kranjskogorskega župana. Fant je bil precej drzen plezalec in je rad iskal nevarna mesta. Že pred dvema letoma je nekoč nevarno zaplezal, da so ga morali iz strome stene reševati. Večera je pa svojo neprevzdržnost plačal z življenjem. S strome stene je omahnil, padel precej globoko in obeljal marve.

— Iz Neznosen prah na Viču. Dočim je ena glavnih žil, ki vodijo v mesto, Tržaška cesta, sedaj če ne ravno zadostno pa vsaj primerno škropljena, ostaja prah na vseh vmesnih poteh na Viču, kar postaja že nezno. Kakor drugod je tudi na Viču razmeroma velik promet po vseh stranskih poteh, ki pa so s prahom naravnost zasuta in ki ga dvigne sedaj avto, drugič zopet navaden voz, da o motociklistih in kolesarjih sploh ne govorimo. Večkratnega škropljenja bi bila potrebna zlasti Cesta na Brdo, ob kateri stoji druga ob drugi čedne vile in hiše in kjer je vedno velik promet, pa tudi cesta, ki vodi s Ceste na Brdo v sredino starega Viča in naprej na Tržaško cesto mimo pokopališča, ki je vsa v prahu. Prosimo, naj mestni magistrat tudi tu napravi red, s čimer bo prebivalstvu zelo ustreženo in bo konec večnih pritožb.

Jutri koncert s plesom

Igra orkester Grafike na vrtu
gostilne Marenče
Dolenjska cesta 20

— Iz Tudi ob Malem grabnu fasto hitce. V zadnjem času je zrasla iz tal lepa kolonija malih endoruzinskih in dvorazinskih hiš ob Malem grabnu za mlitico ob Tržaški cesti. Nekaj malih vil je stalo tu že prej, sedaj pa šteje prava lehih, nekatere tudi z vrtovi. Tam je na prodaj še mnogo stavbnega sveta in se bo nedvomno zidalo še naprej že v bližnji bodočnosti. Lastniki novih hiš so povečini domačini, mali uradniki, obrtniki in pa v mestu zaposleni delavci, ki so si z velikim trudom in ob največji varčnosti pridržali lastne domove.

— Iz Posnemanja vredno. V socialne namene je potrebna dandanes marsikatera žrtev, ki jo mora doprinesati sleherni, ki to kolikaj zmore, če ne drugače tudi pri. silnim ali napol prisilnim potom. Dobe pa se še vedno čuteči ljudje, ki se usmilj lo reveža, ne da bi bili k temu siljeni. Iletni sinček ruskega emigranta, v mestni koloniji na Cesti dveh cesarjev, je bil v pogledu oblike že tako zapuščen, da se skoraj in mogel pokazati med ljudi pa je zanj lastnica fotografirskega ateljeja ga. K. S. s Tyrševce ceste, ki je malega reveža ob. lekla od pete do glave. Pač posnemanja vredno!

— Iz Zeganje pri Sv. Jakobu. Naši vrli someščani izpod šentjakobskega zvonika so se letos odločili, da bodo zeganjali nedeljo kasneje kakor navadno, ker bi zadnjo nedeljo njihovo zeganje ne prišlo do polne veljave. Jutri bo v šentjakobskem okraju marsikje pela harmonika, na razpolago bodo krofi in druge dobrote in se bodo šentjakobčani ter njih gostje pove. selili navzile zamudi po starih šegah in navadah. Popoldne ob petih prirede na Dolenjski cesti tudi promenadni koncert, kasneje pa bo godba »Grafike« svrala na senčnem vrtu znane Marenčevce gostilne, kjer se bo zavrtelo staro in mlado.

— Iz V Beričevem bo pri Gradu v nedeljo in ponedeljek zeganje. Avtobus vozi od Mestnega doma ob 15.30, 16.30, 18.30 in 21. Povratek ob 19.30, 22 in 24.

— Iz V nedeljo 6. t. m. vsi na zeganje v Podutik, v ponedeljek pa na bob in sejmulo. — Gostilna Vodnik (Pri mostru). 383—n

— Iz Uprava kina Matice obvešča p. n. občinstvo, da se od danes dalje vrše zopet redne kino-predstave v delavnih ob 16, 19, in 21. uri, v nedeljah in praznikih ob 15, 17, 19, in 21. uri. V veljavi so še vedno znižane poletne cene.

— Iz Hotel »Stara postaja, Kranj« — vsak večer Dedža-orkester. Dancing! 29—T

— Iz Nesreča na izjanski cesti. Ko se je snoči vračal 26letni kovaški pomočnik Iv. Lavrič s kolesom z dela domov v Skrilje, ne man na izjanski cesti privozil nasproti neznan avtomobilist. Lavrič je zmotila, močna luč, da je zavil namestu na rob, na sredo ceste in avtomobilist ga je podrl. Lavrič se je težje poškodoval po glavi in po životu, menda pa si je zlomil tudi desno roko. Poškodovanca so prepeljali v bolnico.

— Iz Ukraden pes. Na Tyrševci cesti izpred Illovarjeve trgovine je bil inž. Kuljišu ukraden lovski pes tičar, vreden 3000 din. Ukradeni pes, ki sliši na ime »Telc« ima rjavo dlako.

Proti večeru se je družba vrnila v Kranjsko goro, kamor so prinesli žalostno vest o tragični Budinekovi smrti. Na kraj nesreče so odšli vojaški granicarji, ki so Budineka pozno zvečer prenesli v dolino in ga položili v mrtvašnico v Kranjski gori. Pokojni je bil zelo priden in nadarjen dijak. Tragična usoda vrelga fanta je prebivalstvo Kranjske gore globoko pretresla.

Ravnateljstvo državnega učiteljskega v Ljubljani vabi učenca, da se pogreba pokopnega Srdjana Svetka po možnosti ude. leže. Pogreb bo v Kranjski gori v nedeljo ob 15.30.

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

... za sokolskim praporom

Ob 30 letnici Sokola Ljubljana-Vič

Nekaj zgodovinskih podatkov — jubilej proslavi društvo drevi in jutri

Vič, 5. avgusta. Trideset let je minilo letos 1. maja, odkar so zavedni viški možje in fantje na pobudo dr. Murnika in Bojana Drenika ustanovili »Telovaladno društvo Sokol za občino Vič«. Dne 1. maja 1909 je bil ustanovni občni zbor v salonu gostilne Balija v Rožni dolini ob veliki udeležbi viških mož in fantov, ki so si izvolili za svojega prvega starosta br. Josipa Tribuča, za podstarosta br. Franca Bojčarja, za tajnika pok. br. Slavka Novaka, za odborika pa br. Avgusta Praprotnika, v obdobju pa so bili še drugi zavedni narodnjaki. Društvo je že v prvem letu obstoja marljivo delovalo, kar je pokazalo na veličastnem nastopu 5. septembra 1909, ki je bil predhodnik bodočega župnega zleta. Na nastop je še bolj okrepil viške sokolske vrste. Svoje delovanje je prenesel viški Sokol tudi v najbližjo okolico in tako je 1. maja 1910 — eno leto po svoji ustanovitvi — osnoval odsek v Notranjih gorah, ki obstoja še danes kot četa matičnega društva Brezovica pri Ljubljani. Vse do svetovne vojne se je viški Sokol krepko razvijal in udejstvoval. Leta 1914 se je

Sestra Slava Benčanova kumica dečjega prapora

ustanovil ženski telovaladni odsek in ravno na dan 26. julija 1914, ko bi se moral vršiti javen nastop, je izbruhnila svetovna vojna, ki je namah ustavila vsako sokolsko delovanje. Med svetovno vojno je sokolsko delo neprosto voljno počivalo. Bratje so morali v bratovornjo vojno, mnogi so se prebili v dobrovoljske legije, med njimi sta bila dva naša odlična člana brata dr. Gašper Pekle in br. Bruno Borštnik.

Po končani vojni se je društvo nanovo pozvelo. Že dne 22. decembra 1918 je bil redni občni zbor, ki je izvolil za starosta br. Janeza Gašperina in za načelnika br. Alberta Derganca. Po novem letu 1919 se je pričela redna telovaladna in šolska telovaladna, ki pa se je kmalu izkazala za premajhno, tako so narasli vsi telovaladni oddelki. Članov je bilo 40, naročnikov 50, dečkov in dečlic 60. V tem letu je društvo proslavilo svojo 10letnico z župnim zletom 5. septembra, ki pa je imel za posledico, da so nasprotniki zahtevali za sebe, kljub temu, da so imeli lasten dom — tudi šolsko telovaladno. Hoteli so na ta način uničiti krepko razvijajočega se Sokola. Društvo ni klonilo, marveč je šlo s podvojeno silo na delo. V jeseni 1919 so bratje ustanovili društvo za zgradbo sokolskega doma z nalogo, da postavijo Sokolu lasten dom. V juniju 1920 so kupili gostilno »Pri pošti« in kmalu so zapele lopate. K starim hišam je pridružil novi sokolski dom, ki je bil slovesno odprt 5. junija 1921 ob priliki delnega župnega zleta ljubljanske župe.

V novem domu se je društveno življenje vsestransko razmahnilo. Mimo telovaladbe se je pridno gojila dramatika, prirejali so se prosvetni večeri, koncerti, zabave itd. Leta 1924 je društvo proslavilo 15letnico, naslednje leto 1925 pa je razvilo članski prapor, ki mu je kumovala pok. sestra Amalija Zorčičeva. Težak udarec je doživel društvo v jeseni leta 1926, ko je katastrofalna poplava uničila mnogo dragocene inventarja in uničila tla v dvorani. Društvo je moralo najeti posojilo, da se je dom temeljito popravil. Akcija, ki jo je društvo uvedlo za sanacijo doma je le deloma uspela, zato je skušalo dobiti brezobrestno posojilo pri JSS, pa tudi to ni uspelo. Šele po 11 letih leta 1938 je društvo prejelo 160.000 din brezobrestnega posojila od Saveza SKJ in tako saniralo svoje finance.

Žalec otvarja krasen Sokolski dom

Svečana otvoritev bo jutri pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II.

Žalec, 4. avgusta. Na izletu po Savinjski dolini me je pot pripeljala tudi v metropolo Savinjske doline v prelepi Žalec. Ker že četrta valjavo žalčani vso slovensko javnost na otvoritev Sokolskega doma, ki bo v nedeljo 6. t. m. pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II., sem si ta prelepi dom želel ogledati.

Nasprotni postaje poleg restavracije se razprostira ne previsoka, a prostrana stavba, zidana po najmodernejših načrtih, pravkar dograjeni Sokolski dom. Na terasi dobim prijazen starost žalskega sokolskega društva br. Senico v družbi župnega načelnika br. Grobelnika in društvenega načelnika br. Zajca. Pregledovali so vse naprave, če so pripravljene za nedeljsko otvoritev, da eventualne pomanjkljivosti se popravijo ali nadoknadijo. Prijazni br. starosta je rade volje ustregel našim radovednostim, ki so bile prav velike, kajti lepota zgradbe in notranja ureditev doma nas je zanimala in lahko rečemo, da je to ena najlepših sokolskih zgradb v naši državi.

Vsak kotiček je praktično izrabil in tako okusno urejen, da mnogo časa porabiš, predno prideš do konca. Prostrana in parketirana dvorana bo prav gotovo koristno služila vsem žalskim prirediteljem, ker se da povečati še s stranskimi nekoliko manjšimi dvorani. V sprednjem delu je okusno urejena globina za orkester nato pa velik oder s stranskimi garderobami. Takih odov

Tik pred ustanovitvijo Sokola kraljevine Jugoslavije je bila veličastna proslava 20letnice z župnim zletom, na katerem je nastopila prvič na Viču naša vojska s prostimi vajami in krasno bojno sceno. 5. decembra 1929 je bil osnovan zakon o Sokolu kraljevine Jugoslavije, ki je vanj vstopilo polnoštevilno celokupno jugoslovensko sokolstvo. V januarju 1930 je bila imenovana ob župe društvena uprava s starostom br. Messem in načelnikom br. Francem Antosievicem na čelu. Pod okriljem SKJ se je društveno delo močno razmahnilo, žal da so prišli v tem času v sokolske vrste taki člani in članice, ki so takoj, ko je zavel duh veter, zatajili Sokola in ga zapustili. Leta 1933 je društvo uredilo krasno letno telovaladičo, ki ga je prejel v najem od bivše viške občine za dobo 6 let, t. j. do 31. oktobra 1939. To, z velikim žrtvami zgrajeno telovaladičo, pa je društvo lansko leto izgubilo. Svečana je bila proslava srebrnega julija 8. julija 1934, ko je prejel naraščaj svoj prapor, ki mu je kumoval takratni prestolonaslednik Peter, naš sedanjí ljubljani staršina in vladar. V tem letu je 9. oktobra pretešla vso našo širno domovino strahna vest, da je bil umorjen v Marseillu naš nepozabni kralj Aleksander I. Vsa sokolska srca so bila prepolna žalosti, kar je najboljši pokazatelj žalna svečanost na dan pogreba blagopokojnega Viteškega kralja na telovaladiču našega Sokola. Na pobudo našega društva smo v maju leta 1935 postavili spomenik nepozabnemu prvemu Sokolu ob veliki udeležbi sokolstva in občinstva. V tem letu so se politične razmere temeljito izpremenile, kar je vplivalo tudi na sokolske vrste. Iz društva so pričeli drugi za drugim izstopati taki člani in članice, ki so prišli leta 1930 zgolj iz konjunktura. Temeljito smo pričeli čistiti v svojih vrstah in tako imamo danes ob svojem 30-letnem jubileju v svojih vrstah samo tisto članstvo, ki je preželo pravega sokolskega in jugoslovenskega duha. Leta 1936 smo likvidirali četo v Kozarijah, ki so jo vodili ljudje — koristolovci. Ravno ti, ki so bili nekoč činitelji naše čete, mečejo danes blato na sokolske vrste. Mnogo težkih ur je prišlo nad naše društvo v teh letih, toda nismo klonili, s podvojeno močjo smo šli na delo, ki je rodilo lepe in trajne uspehe. Veličasten nastop leta -937 je bil najlepši dokaz, da smo na pravi poti. Velika udeležba sokolstva in pa sodelovanje naše junaške vojske na javnem nastopu sta nam bila največje zadoščenje za vse napade nasprotnega tabora.

Leta 1938 smo sanirali dom, izgubili pa smo zato telovaladičo, ki nam je nujno potrebna. Kamorkoli smo potrkali, da bi dobili novo telovaladičo smo naleteli na nerazumevanje in gluha ušesa, tako smo bili primorani, da bomo imeli svojo proslavo na telovaladiču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju.

Ob 30letnici našega društva stoji na čelu naš marljiv starosta br. Pavle Borštnik, načelniki posle pa vodita br. Nahlik in načelnica sestra Mimi Grošeljova, ob strani pa mu stojijo še cela vrsta marljivih bratov in sester.

Kakor smo že poročali, bo proslava drevi ob 20.30 z baklado in podkornico kumici prapora s. Benčanovi. Jutri v nedeljo pa bo glavni slavnostni dan z nastopnim sporedom: ob 8. urah slavnostni odhod iz vojske na telovaladiču v Tivoliju, ob 11. urah slavnostni odhod iz vojske na telovaladiču v Tivoliju, ob 15. urah sprejem vojske pred sokolskim domom na Viču in zbor sokolstva za povorko, ob 16.30 razvite dečjega prapora, ob 16. povorka z Viča v Ljubljano, ob 17. telovaladni nastop vseh oddelkov in vojske. Telovaladni spored je izredno pester in bogat, saj nastopi na njem četa vojakov I. planinskega bataljona iz Ljubljane, telovaladni nastop pa bo zaključila krasna simbolična scena »Preko borov v svobodo« s sodelovanjem sokolstva in naše junaške vojske.

Bratje, sestre, naraščaj in deca! Drevi in jutri je vaš praznik. Udeležite se jubilejnih svečanosti in polnem številu in kraju, kjer nima kroja, v meščanski obleki z znakom. Bratska sokolska društva iz Ljubljane in okolice pa vabimo, da po hititju jutri v čim večjem številu na Vič. — zbor ob 15. pred Sokolskim domom — kjer vas bomo sprejeli z radostjo in odkritosrčnim sokolskim srcem. Prineste seboj članske, naraščajske in deške prapore. Naj nocojšnja in jutranja sokolska manifestacija pokaže moč in veličino sokolske misli na Viču in v naši beli Ljubljani.

Jutri zbor sokolstva na Viču! Zdravo!

do, ki bo ob 20.30 odšla izpred sokolskega doma po viških ulicah do hiše kumice sestre Benčanove v Rožni dolini. Kdor ima kroj, brezpopojen v kroju, ostali pa pol 11. zbor v sokolskem domu, odkoder bomo odkorakali na pokopališče na Viču k spominski svečanosti. Popoldne ob 15. pa zbor pred sokolskim domom za sprejem vojske, ki bo prišla z godbo Sokola I iz Ljubljane. Bodite vsi točni in na svojem mestu. Pokažimo, da smo disciplinirana organizacija javnosti, ki nas bo sodila po našem nastopu in disciplini. Vsi in vse točno in zanesljivo drevi k bakladi in jutri k ostalim jubilejnim svečanostim! Zdravo!

Sokoli, jutri v Radomlje!

Ljubljana, 5. avgusta

Ljubljanski Sokoli (Narodni dom) so pred 20 leti priredili v Radomlje izlet in telovaladni nastop in s tem dali pobudo in temelj za novo sokolsko postojanko. Njihovo seme je padlo na rodovitna tla, v Radomlju se je takoj ustanovilo Sokolsko društvo, ki se je tekom dveh desetletij razvilo v močno sokolsko trdnjavo. Društvo ima svoj lastni dom, prostrano letno telovaladičo, opremljeno s telovaladnim orodjem in lep oder, ki je bogato založen z rekviziti. Naravno je, da je delavnost v društvu vsestranska. Društvo vodi skozí vseh 20 let starosta dr. Ivo Potokar.

Jutri proslavi Sokol Radomlje svojo dvajsetletnico, pri kateri priliki bo razvil svoj društveni prapor. Ta proslava je združena z okrožnim nastopom kamniškega sokolskega okrožja. Dvornjujo se zadnje priprave za ta veliki sokolski praznik. Po vasi so že postavili mogočni, z narodnimi zastavami okrašeni mlaji, ki pričajo, da bo v nedeljo Radomlje odeto v svoj praznični sijaj. Posestniki hiš ob poti so očistili zadnje obrabte plevela, hoteč s tem prispevati na lepoto in veličastnosti. Tekmujejo med seboj, kdo bo lepše okinčal svojo hišo. Po okolici in celo po vasi so nekateri zlikovci sicer strgali naše plakate, ki vabijo na nedeljsko proslavo, a bistrí Radomljani te obnavljajo.

Drevi ob pol devetih bo telovaladna akademija, petje in umetni oganj. V nedeljo 6. VIII. ob 9. uri so tekme naraščaja in deca okrožnih edinc, ob 10. uri poklonitev mrtvim, ob 11. uri slavnostni občni zbor, ob 15. uri razvite prapora, nato povorka, ob 16. pa telovaladni nastop okrož-

nih edinic in olimpijske vrste, dalje nastop domačega društva s jubilejnim telovaladnim sestavljenim in staronarodnimi pieci v narodnih nošah. Posebne telovaladne točke je nastudiral br. Vidmar France, plesne pa br. Umek. Železniške in avtobusne zveze so zelo prikladne. S postaje Jarše-Mengeš, kjer bodo na razpolago za brezplačen prevoz vozovi, je pešhoje do Radomlja borih 20 minut. Vabimo in pričakujemo kar najštevilnejši obisk prijateljev sokolstva. — in.

Sokolski praznik na Zidanem mostu

Ne vdamo se! To sokolsko geslo nas je vodilo skozi leto in dan. Pripravljeni smo, da na naš sokolski praznik, v nedeljo 6. avgusta jasno pokažemo trud in sad našega sokolskega dela in nezlomljive sokolske volje. Kljub popolni abstinenci nekaterih bratov, ki je pač v znaku današnjih zmaterializiranih časov, mi Sokoli z Zidanega mosta nismo nislili, ampak smo z vero v boljše in pravičnejšo bodočnost, še z večjo požrtvovalnostjo in z večjim idealizmom nadaljevali naše sokolsko delovanje.

Živimo v težki dobi — dobi preizkušnje značaje in ravno v tej dobi smo videli, kaj je zdravo, kaj nezdravo in »gde je vera, gde ne vera!« Vzlic temu pa vlada v naši sokolski ednici zdrav duh in pravilno pojmovanje nesmrtni Tyrseve sokolske ideologije. Ni bilo sokolske prireditve v našem okrožju, ki se je Sokoli z Zidanega mosta ne bi udeležili, udeležili pa smo se tudi prireditve v drugih, nam bližjih sokolskih edinicah.

Z dejanji smo pokazali, da nam sokolsko bratstvo in sokolska zvestoba ni samo fraza, dokazali smo, da se zavedamo velikega pomena sokolskih izletov in nastopov. Na takih zletih se medsebojno spoznavamo in javno, pred celim svetom nam nifestiramo naše sokolsko bratstvo; saj smo si tu vsi enaki in vsi ravni, vsi Sokoli, vsi Slovani. Prelep je pogled na množico rdečih rajc, Sokolov delavcev, kmetov in intelektualcev, ko pa padle vse razlike, vsi naslovi, v sokolskih prsih pa klije živa domovinska ljubezen in volja po svobodi, kajti svobodni hočemo biti in svobodni hočemo ostati.

Dne 6. avgusta vabimo vse brate in sestre posebno iz edinic našega okrožja, da se udeležijo našega nastopa.

Občine in občinski uslužbenci

Prejemki občinskih uslužbencev še daleč niso v pravem razmerju z njihovim delom

Ljubljana, 5. avgusta

V današnji dobi se občini kot najnižji oblasni ednici nalagajo povsem novi posli v toliki meri in s tako brzino, da je v nekaj letih delo v občinski pisarni ogromno naraslo. Nasprotno temu pa finančne zmoglosti občin in sploh ostali njih ustroj ni sledil temu naraščanju dela in prišli smo v kaos, da vse to novo naraščajoče delo pada na ramena že prezapovednega občinskega uslužbenca. Med občinskimi uslužbenci — vsaj v podeželskih občinah — poznano ponajveč je tajnika in ponekod še služitelja, pomožnih pisarniških moči naše podeželske občine skoro nikjer ne pozna.

Ker so se pa na občine prevladali novi, dosedaj povsem tuji posli, se je tudi delo v toliki smeri, da ne pretiravamo, če trdimo, da je na položaju občinskega tajnika odgovornejši in napornejši ostati kot na položaju kateregakoli državnega ali banovinskega uradnika, a zato se pa tudi tajniki med vsemi dosti manj — mnogokrat samostojno — plačujejo in upoštevajo ter ne uživajo nikakih privilegijev, kakor jih npr. uživajo ostali uslužbenci javnopravne ga značaja.

Svojčas je bil tajnik pisar županov, ki mu je nekaj ur dnevnega uradnega pisarniškega dela bilo postranski posel in vse kaže, da se še tudi danes tako presoja njegov položaj, kakor kakor se odmerjajo njegovi prejemki in sestavljajo zakoni, uredbe, pravilniki in statuti o njih plači; a takrat kakor se jim nalaga potom občin delo in odgovornost, se g postavljaja v položaj javnopravnega uradnika z znanicem na vseh poljih vede in znanja; in se od njega zahteva z eno besedo rečeno vse, kar je v javni upravi potrebno.

Tako se upravni material ki se pri raznih upravnih, vojaških in tudi sodnih oblasteh rešuje po raznih referentih in pisarjih skučiji v res idealnem steku na občino in od tu na rame enega tajnika. Vse ta material je dostikrat najnujnejši in sedaj to, kar je reševalo nebroj oseb, naj reši ena sama pisarniška moč na občini? Če pri svoji prezaoplenosti ne moreš točno in pravočasno rešiti vsakega predmeta posebej — ne glede na njegovo obsežnost in število — tvegaš, da te bo tisti referent, ki dela uradno predpisanih 6 ur dnevno ožigosel kot lenuha in nesposobnega, ne imajoč v vidu, da delaš vsaj polovico več od njega in da si za to svoje delo do petkrat slabše plačan.

Večina dela nalaga občinam — in torej tudi občinskim uslužbencem — vsaj posredno državna uprava, a plačilo nam odmerjajo občinski odborniki, ki še daleč ne morejo pojmovati teži in odgovornosti pisarniškega poslovanja. Po svojih razmerjih presojajo delo in zaslužek, katerega upoštevajo tako kot bi mogli sami izhajati, če bi poleg svojega gospodarstva še toliko zaslužili. Povsem jasen dokaz o naših mizernih razmerjih je v tem, da je celo banova uredba predvidela kot minimum plačo 450 do 500 din mesečno. To ni plača, nego milodar! Kdo se upa živeti s to plačo??

Poznam primer, ko je tajnik prejel mesečno plačo 450 din. Za hrano je izdal 300 din, a ostalo mu je bilo za odbitke, obleko in ostale potrebitine, no, za stanovanje mu ni bilo treba skrbeti, ker je ves čas spal na slami sosedovega senika!

Ko so pri neki občini določili plačo občinskemu tajniku, so glede na sposobnost poročene tajnika z 2 otrokoma določili plačo 500 din mesečno, čes, da bi mogli stanu primerno živeti in si nekaj prihraniti za stare dni.

Plače služiteljev pri vsakih občinah so pa navadno tako nizke, da me je sploh sram o tem spregovoriti — saj se začenjajo pri 100 din, a malokje presegajo 250 din mesečno.

O stalnosti služiteljev ni govora, a o tajniški stalnosti je že mnogo besed prešlo, no pa kljub temu je nekeje občinski odbornik stavil za 5 litrov vina da bo tajnika spravil stran...

Take so razmere teh občinskih uradnikov in uradniških pripravnikov javnopravne ga značaja, ki za svoje delo odgovarjajo občini, upravnim, vojaškim in sodnim oblastem disciplinsko in kazensko in so poleg tega podvrženi direktni kritiki vseh občanov in so tako najodgovornejši činitelji v javni upravi.

Včasih se tu in tam dogodi primer primanjkljaja v občinski blagajni, in kaj nato? Vse blato, gnev in odgovornost pade na ubogega uslužbenca, ki si je bil pri tolikem nerazumevanju odgovornih primoran za svoj skromen eksistenčni minimum nekako pomagati. Nimam s tem namena take primere zagovarjati, nego le predočiti jih v jasni luči, a poudarjam kljub temu, da odgovorno marljivo in pošteno delo zahteva ravno tako plačilo. Tu je pot za zboljšanje razmer v občinah in nikjer drugje!

Iznesel sem le nekaj in nebo vprijočih krivic, katerih je še sto in sto; žalostno je le tu edino dejstvo, da tudi oblasti te krivice — če že morda ne odobravajo — vsaj dopuščajo in potrjujejo, kadar so za to pristojne. Da iznešenega ne moremo dokazati občinskim odbornikom — kmetom — se ne čudimo a da tega ne bi verjeli nam sodni uradniki nadzornih oblasti je nemogoče, in da se ne bi našel ključ k tej rešitvi je izključeno. Izgleda pa, da bo ostalo to »nemogoče« vsaj toliko časa, dokler ne bomo sami občinski uslužbenci strumno dvignili svoj glas in soglasno povedali vsemu svetu da je tu stan, ki išče svoje pravice in ki hoče živeti dostojno in pošteno življenje! Da bo pa to mogoče, je nujno potrebno, da se takoj organiziramo v močno in enotno strokovno organizacijo, a prej se moramo strniti v sreske sekcije, ki naj se takoj povsod ustanove in tako vse uslužbence med sabo trdno povežejo toliko časa, da bomo te »reske« sekcije mogli združiti v banovinsko združenje. — Pozivam vse tovariše, da gredo takoj na delo in naj se na nikogar ne zanašajo za pomoč, a poročila o ustanovitvi sreskih sekcij naj takoj objavijo v dnevnem časopisu, da se tako najdemo ob pravem času!

Tovariši! Tu gre za našo eksistenco in naš obstoj in radi tega takoj na delo z zavestjo, da smo inteligentni vredni in zmogni samostojnega, poštenega, uradnika vrednega življenja! V enem mesecu bi morala biti osnovana zadnja sreska sekcija v dravski banovini!

Iz Trbovelj

— Mladinska kuhinja. Še pred leti, ko je bila rudarska kriza v revirjih na višku, je bilo v tukajšnji mladinski kuhinji na prehrani okroglo 1300 revnih otrok. S zboljšanjem konjunktura pa se je to število polagoma manjšalo in ko se je pred 2 leti pričelo zopet rednejše obratovati, je omenjeno število padlo na okroglo 200 otrok. Ker so sčasoma odpadle vse subvencije in je bila občina navezana na lastno vzdrževanje mladinske kuhinje, je izvršila ponovno revizijo otrok. Koncem julija je občina znova izvršila revizijo in mladinski kuhinji in ima sedaj še 41 revnih staršev svoje otroke v tej kuhinji.

— 40-letnica zveze rudarjev Jugoslavije. Za proslavo 40letnice tukajšnje podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije so velike priprave v tedar, Rudarsko delavstvo se pripravila, da zlasti dostojno sprejme goste, ki pridejo v nedeljo 6. t. m. na proslavo v Trbovlje. Na prostranem dvorišču Delavskega doma je za proslavo že vse pripravljeno, ob vhodu pa so postavljeni slavoloki. Poleg velikega števila sorodnih organi-

Znamakanjem pečila si prihranite čas, trud in denar!

Če zjutraj pogledate perilo, ki se je ponoči namakalo z Žensko hvalo, boste videli, da je pol nesnage ostalo v vodi za namakanje. Brez truda, mnogo hitreje in tudi ceneje boste potem perilo oprali tako, da bo popolnoma čisto.

zacija je prijavljenih tudi večje število godb iz raznih krajev Slovenije. Pri jutranjih vlakih ob 7.54 iz Maribora in 8.59 iz Ljubljane bo sprejem gostov na postaji, nato bo pa velika povorka z godbami krenila po dolini pred delavski dom, kjer bodo pozdravi in javno zborovanje. Nastopila bodo tudi delavska pevška društva, popoldne pa bodo tekme vseh tukajšnjih športnih klubov, t. j. Amaterja, Trbovlja, Daska in Retje za pokal, ki ga je v ta namen poklonil klubom kot prehodni pokal tukajšnji župan g. Jakob Klenovšek. Sledili bodo še drugi nastopi in zabava, ki bo zaključila to veliko delavsko prireditev.

— Razne podpore občine. Tukajšnja občina je sklenila podeliti nekaterim dobrodelnim in kulturnim društvom podpore in sicer gasilski četi Trbovlje-trg Din 10 tisoč za ordajno in Din 7.000 redne podpore, gasilski četi Trbovlje-rudnik Din 2 tisoč, četi Klek Din 2.000 — in četi Sv. Katarina Din 1.000 — Razen teh pa prejmejo Delavsko kulturno društvo Vzajemnost Din 2.000, —, Športni klubi Amater, Trbovlje, Dask in Retje po Din 400,—, Protituberkulozni zvezi pa se odkupi nekaj znamk, ki jih je izdala. Več kmetovalvalcem pa je občina izplačala prispevke za razne gospodarske potrebe.

— Invalidska tombola bo v nedeljo 6. t. m. ob 14. uri na prostoru pri gostilni Spanc v Trbovlju. Ker so letos invalidi število dobitkov zelo pomnožili, cene srečkam pa nižja na Din 2,—, je zanimanje za to tombolo med prebivalstvom v dolini izredno veliko. Marsikateri pa tudi sočustvuje za vojnimi žrtvami, zlasti z revnimi vojnimi vdovami, ki jih je na področju tukajšnje invalidske organizacije zelo veliko Srečke so večinoma že razprodane.

— Nova zvezna cesta. Občinska uprava je sklenila zgraditi zvezno cesto, ki bi vezala banovinsko cesto pri novem občinskem domu z banovinsko cesto v Trbovljah-trg Cesta se bo odcepila pri mostu ob Trbovljski in bo šla od tod mimo novega občinskega doma in pokopališča ter se bo združila tik ob Društvenem domu z banovinsko cesto kolodvor-Trbovlje-trg. To pomeni nov napredek in nova pridobitev za Trbovlje in ne dvomimo da se bodo prej ali slej naša sredstva tudi za novo cesto ob Trbovljski, ki je prav tako potrebna zlasti odkar se je v zadnjih letih tako zelo pomnožil avtomobilski promet v naši dolini.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7
8		9			10	
11				12		
13			14	15		16
		17		18		
	19					
20		21				22
23	24	25			26	
27				28		
29			30	31		32
33						

Pomen besed

Vodoravno: 1. mesto v Rusiji, 8. veznik, 9. poljski pridelek, 10. predlog, 11. turški plemič, 12. svetopisemska oseba, 13. trdinica, 14. slovenski zgodovinar, 16. osební zaimsek, 17. vladar slovenske države, 19. ruski skladatelj, 21. uradno področje, 23. plačala Starin Slovanov, 25. afriški veletoč, 26. predlog, 27. mesto v moravski banovini, 28. slovenski skladatelj, 29. vrsta pesnitve, 30. medmet, ki se rabi imperativno, 32. romanski spolk, 33. praznik.

Navpično: 1. kos debla, 2. vrsta žabe, 3. kem. znak za antimon, 4. mesto v Rusiji, 5. sibirska reka, 6. mesto v Rusiji (ob Azovskem morju), 7. duhovnik, 14. poljski pridelek, 15. čistilno sredstvo, 17. gozdno drevo, 18. mlečni proizvod, 20. kuhinjska posoda, 22. obrtnik, 24. moško ime, 26. človekovo opravilo, 30. grška črka, 31. kazalni zaimsek.

Rešitev križanke, objavljene prejšnjo soboto

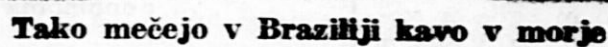
Vodoravno: 1. sever, 6. general, 8. dan, 9. Kom, 11. od, 12. pet, 14. ko, 15. deset, 17. Amos, 18. lopa, 19. Metod, 21. ob, 23. mah, 24. te, 25. Jan, 27. ded, 28. Suvorov, 31. teran.

Navpično: 1. sen, 2. en, 3. Veles, 4. Er, 5. rak, 6. gad, 7. lok, 8. Domagoj, 10. Mo. hamed, 12. pesem, 13. teloh, 15. dom, 16. tod, 20. Tabor, 22. bas, 24. ter, 26. Nut, 27. Don, 29. ve, 30. Ba.

OPOZORILO

— Moram vas pa le na nekaj opozoriti, mladi gospod! Vaš šef ima včas rad dovipe. Če se glasno smejete, se jezi. Če se samo smehljate, misli, da se iz njega norčujete, če se pa sploh ne smejete, vam to zameri. Po tem se boste morali ravnati, če hočete, da bo z vami zadovoljen.

Milijoni ljudi po svetu trpe pomanjkanje, stotine gladujejo, na drugi strani se pa uničujejo ogromne množine rib

V Ameriki uničujejo žito

Z govedine krmijo prašiče

CHRISTIAN AIMERY:

Veselo je odhajal z doma in se vračal z množico zavzkov, toda z zelo lahko gospodinjja, ni namreč nikoli pozabila takih očetu na pot neskončnih litanij nakupov, za katere je moral skrbeti. Pričeto se je včasih, da je oče izgubil takšno spomenico, potem je pa ves obupan pretrkal vse žepe in podlgo svojega pokloba. Da bi potolažil svojho ženo, je dejal navadno ob koncu: In vendar sem bil pri Delacroixu.

Pšenice ne morejo prodati

A black and white photograph showing a large pile of wool on the left and a series of sheep being processed on a conveyor system on the right. The sheep are moving up a ramp, and a person is visible in the background.

Zadružna klavnica na Danskem

Francoski zdravnik dr. Bruel je odkril novo metodo lečenja alkoholikov

venoznim vzbiranjem 30 stopenskega etilalkohola. Tako lahko v enem tednu izleži še tako hudega pijanca. Dr. Brul namreč ni pristal splošno rabljenega načina zdravljenja, po katerem se pijancu nenkrat vzame možnost uživati alkoholne pijače. Po njegovem mnenju ta način sam navaja k ponovitvi delirirnih kriz in jih celo poostre, tako da se pijanec pogosto zateče k samomoru. Posledica tega je pa, da je treba segati po več ali manj barbarskih zaščitnih sredstvih, ki še poslabšajo pijančevost stanje. Dr. Brul seveda priznava, da je odvzem možnosti uživati alkoholne pijače logičen, ker gre za lečenje bolezní potom uničenja njenega vzroka. Trdi pa, da ta način ne more priversti do cilja, razen če ravnamo postopoma. Dr. Brul je dosegel cilj z vzbiranjem svojih alkoholnih injekcij, ki se n jih število in doze menjajo po stopnji bolezní samih pijancev.

— To se mi pa zdi zelo čudno, — je dejala moja mati. — Delacroix vedno izpolni svojo obljubo.

Gospa Bleriotova o poletu svojega moža

Pozor na pete!

Ameriški učenjak je ugotovil tudi zanimivo dejstvo, da ženske visoke postavte tudi izgubljajo smisel za ravnotežje. Njim sledijo težje in sloke ženske. Najtežje pa vzdržujejo ravnotežje majhne ženske. Poiskuse je delal prof. Mendelhall tako, da so bile dekle sklonilo, potem pa hitro vzravnalo. Kolebanje telesa je zabeležil s posebnim aparatom, pritrjenim na dekleškim telesu. Vsa dekleta so bila seveda bosa. Tista, ki je bila vaju najena nosila visoke pete, se je najtežje borila za ravnost. Zanimivo je, da imajo dekleta s načrtniki najmanj smisla za ravnotežje bosa, največ pa z nizkimi petami, a srednji čut z visokimi petami.

Nekaj za ljubitelje živali

Prijatelji živali so si s tem dolgo belili glave, dokler niso našli izhoda, in sicer v Ameriki. Ameriskemu patentnemu uradu je bil prijavljen nedavno nov izum, ki omogoča krmljenje domačih živali, zlasti psov, študi takrat, če gospodarja ali gospodinjico doma in če ni nikogar, ki bi za nje skrbel. Gre za posodo s hrano in vodo, zvezano z električno budilko. Ob urah, na katere je budilka navita, se pripadajoči kotečec posode avtomatično odpre in tako dobe živali v redu svojo vsakodnevno hrano. To posodo je izumil ing. Sweeney iz

Moj oče se je presenečeno ozrl na zavitek in videl je, da je bil napisal na rob novin s svojo veliko čitljivo pisavo: Ljubavna pisma za gospo Deschampsovo.

Ne morem reči, da bi bila vožnja prijetna. Stala sem blizu kapetana in neprestano sem gledala z daljnogledom po morju in na nebo in vendar, čeprav ne tajim, da sem vsa drhtela od strahu, sem vendarle gojila trdno vero, da se bo mojemu možu poleg posrečil. Letalo je nam kmalu izginilo izpred oč in nobenih vesti o njem nismo imeli. Napetost je narasla, čim bolj smo se blizali Doweru. Bilo je ob 5. zjutraj, ko smo končno zvedeli, da je moj mož živ in zdrav preletel preliv. Lahko si mislite, kako vesela sem bila te vesti. Potem je pa prišla slava in navdušen sprejem, ki ga ni bilo opisati ne morem.

Radioaktivno železo

V praktične svrhe pa većina umetno radioaktiviranih prvih ni porabna zato, ker je njihova umetna radioaktivnost ruha enodnevna. Sprva se je posrećilo dati radioaktivnost samo za nekaj minut ali nekada u in veljalo je že za velik uspeh, ko se je predlaskim posrećilo pripravit radioaktivni natrij u kuhinjski soli, ki ohrani radioaktivnost do polovice nezmanjšano nekada dñi. Tu pa gre za izredno dugo doba razpada, ali se jo je zadj posrećilo kemikoma Livingoodu in Seaborgu dati novi radioaktivirani prvini. Z bombardiranjem jonov deutrija, teškoga vodika, se namreć u njihovih poskusih izpremljajo običajni atomi železa u radioaktivne izrodkle, ki je njihov polčas daljši od 10 let, doćim je znašal predlaskem pri natriju samo nekada nad tri dñi. To pomeni, da razpada vzorec sveže radioaktiviranoga železa zdaj tako počasi, da ostane ćez 10 let u njem še polovica radioaktivnih atomov.

S tem tem se bistveno poveča rekord, ki ga je človek dosegel v borbi z naravo za prvenstvo radioaktivnih polčasov. To se daleč ni dolgi polčas radia samega, saj znaša ta 1760 let. Tem manj je to polčas nekaterih tujorodnih in uranovih izotopov, ki dosežejo ogromno število v letih. Vendar je pa ta doba glede na človeško delovanje dolga in če se bo dalo radioaktivno železo praktično porabiti, pomeni polčas 10 let, da se bo dalo z njim operirati kakor s trajno radioaktivno snovjo.

— Tristo vragov! — je vzkliknil moj oče in smeha kar ni mogel zadržati. — Moj dragi Delacroix, tako se imenuje valček, ki bi ga bil moral preskrbeti dražesti gospe Deschampsovi, katero očitvidno tudi štejete med svoje odjemalke.

— Niste dolžni polagati mi računov, spoštovani gospod, — je odgovoril odmerjeno kralj petrolejk in odvedel mojega očeta k vratom. Na pragu se je ustavil, položil roko slavnostno na tellovnik, kjer je imel srce in pripomnil: — Lahko se zanesete na mojo molčečnost, gospod. Molčal bom kakor grob!

Moj oče ni bil vajeen zamolčati kaj
svoji ženi in tako smo doma zvedeli za
to veselo prigodo.

— Uboga gospa Deschampsova, — je vzkliknila moja mati, ko je slišala, kaj se je zgodilo. Takrat pri nas na kmetih ni bilo treba več, da bi prišla lepa žena ljudem v zobe.

Zdaj polnijo petrolejke kot nepotrebna navlaka shrambe in podstrešja in niti starinar jih neče. Delacroixova trgovina nosi ime njegovega naslednika, ki pa prodaja sestavne dele radijskih aparatov in nihče se ne spomni pozabljenega valčka, ki se je nekoč prepeval in imenoval »Ljubavna pisma«.

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

Proti zavajanju javnosti in v obrambo koristi Ljubljane

Ljubljana, 5. avgusta
Gospod urednik! Slovenski Narod je v št. 161 dne 19. julija 1939 na strani 2 v 1. do 3. stolpcu iznesel kritiko pod gornjim naslovom, v kateri je napaden inž. Klopčar in njegov načrt. Ker trditve tega članka ne odgovarjajo dejstvu in resnici, izvolite v prihodnji številki objaviti sledeče pojasnilo:

Vsi članki, ki jih poglobitveniki odnosno projektanti poglobitve objavljajo proti inž. Klopčarju in proti njegovemu načrtu, so polni strupene jeze, ki je prav za prav nerazumljiva. Če je inž. Klopčarjev načrt res tako slab, kakor to oni pripovedujejo in dokazujejo, čemu potem toliko jeze in toliko blata! Če pa je inž. Klopčarjev načrt tako dober, da se jim ta bolj izplača, potem ne bo sile, ki bi mogla preprečiti na merodajnem mestu razpravo o njegovem načrtu. Projektanti poglobitve in njihovi sodelavci so kot prvi napadli inž. Klopčarja, načrt s psovskimi kakor pustolovščina, utopija itd. Kaj bi oni rekli, če bi jim jaz s takimi žaljkami pustolovščino in utopijo očital poglobitveni načrt? In če so kot prvi umazano napadli, čemu se razburjajo, ako so dobili odgovor na ta napad. Mar so res mislili, da bi kdo na očitke pustolovščine in utopije ostal brez odgovora?

Priznam, da imajo zaenkrat projektanti poglobitve v rokah razsodišče, priznam, da je zaenkrat fizična premoč na njihovi strani, toda ni je sile, ki bi mogla iz krivice napraviti pravico, ni je sile, ki bi z zavajajo in utajo dejstvo, iz neresnice mogla napraviti resnico.

Trdijo, da je poglobitev »najprejšeja rešitev«, ker rešuje celotno železniško vprašanje in ker obdrži staro traso železnice. Ugotavljam, da ta rešitev ni prav nič »prejšeja«, ker se morajo toliko boriti zanj, »prejšeja« pa ni tudi zaradi tega, ker so zaradi poglobitve primorani vse porušiti in obnoviti, kar bo zahtevalo stroške nad 300 milijonov dinarjev. Pozabiti pa ne smemo, da je poglobitev na istem mestu tehnično neizvedljiva. Kdo si bo tudi upal pri obstoječem prometu izpodkopavati tle, kar osem metrov globoko? Brez elektrifikacije je poglobitev poleg tega še nedopustna, za strategijo pa katastrofalna.

Prav nič ne zagovarja inž. Klopčar svoj načrt, temveč ga bi branil proti umazanemu napadom in žaljkam, kajti edina želja ohraniti želja inž. Klopčarja je bila vedno le ta, da se vsi načrti obravnavajo pred nepristranskim razsodiščem, v katerem ne smejo sodelovati projektanti poglobitve. Ni treba, da bi moj načrt reševal železniška vprašanja kolodvorov in kurilnic, ker je to vprašanje notranje vprašanje železnice same kot pridobitnega podjetja, v katero vprašanje se zasebni projektanti nimajo vmešavati. Dokazal sem že, čim se more rešiti prometno vprašanje na obeh železniških križiščih, da je poglobitev nepotrebna in da je potem tudi rešitev železniških vprašanj povsem enostavna.

Trdil pa sem tudi že, da je poglobitev železnice v predlaganem obsegu tudi le delna, ker rešuje samo en del problema, medtem ko bodo ostale vse druge proge: na Viču, v Šiški, v Mostah, proti Kamniku in na Dolenjsko, nepoglobljene. Kdaj se bodo križanja cest z železnico v teh krajih rešila?

Odlučno ponovno odklanjam vsiljeno mi sodelništvo pri poglobitvenem načrtu. Tozadevna podvala jim ni uspeła. Povem jim tudi: kdor žali s psovskimi pustolovščinami in utopijami, res ni upravičen pričakovati vljudnostnih oblik, dasi so moji članki napram tem žaljkam dokaj vljudni in zmerni.

Trditve, da je bil prav posebej na predavanje v društvu povabljen tudi inž. Klopčar je grda neresnica, ker on ni prejel od nikogar nobenega vabila. Niti njemu, niti njegovi družini ni bilo, niti za prvo niti za drugo predavanje vročeno nobeno vabilo. Naravnost podla je zato trditev, da inž. Klopčar ni imel poguma se porazgovarjati iz oči v oči, posebno še, ker ni član tega društva in ker sploh ni bil v Ljubljani.

Dejstvo je, da so poglobitveniki še pred nekaj tedni sveto zagovarjali, da bodo znašli njihovi stroški poglobitve 83 milijonov ali celo samo 70 milijonov; kar dobro je, da je vse to bilo napisano. Res pa je tudi, da so poglobitveniki z ozirom na moje trditve in ugotovitve proračun čez noč povišali kar na 145 milijonov. Priznali so primanjkljaj kar 62 milijonov. To je blamaža, ki jo poglobitveniki ne bodo izbrisali s še tako mnogobrojnimi in strupenimi napadi. Da so se cene v teh tednih

zvišale kar za 25 do 40%, to bi mogle verjeti le še kake stare mame. Če pa trdijo, da so se cene njim na ljubo zvišale za 25%, čemu potem zvišujejo svoj proračun kar za 100%. Vseeno je, iz kakšnega razloga so bili poglobitveniki primorani zvišati za 100% svoj proračun, važno je predvsem dejstvo, da so morali priznati 100% primanjkljaj v svojem proračunu, zaenkrat kar za 62 (70) milijonov in da se s tem ne morejo sklicevati na posebno strokovnost, ki ga tako radi osporavajo drugim, pa tudi ne na posebno točnost svojega načrta in svojega proračuna, ko se matematična točnost začneja šele pri 62 milijonih razlike. Poglobitev ni več resna pri takih primanjkljajih. Kdo bi jim še kaj verjel?

Trdijo, da so v povišanem proračunu šele zdaj upoštevali tudi elektrifikacijo. Po desetih letih(!) so poglobitveniki prišli na poim elektrifikacije, ko sem jim povedal v zadnjih objavah, da je brez elektrifikacije železnice poglobitev povsem nemogoča, ko sem jih s tem opozoril na dejstvo, da morebitne elektrifikacije nimajo upoštevanje niti finančno v proračunu niti tehnično v konstrukcijskih višinah poglobitve in v projektiranih nadvozhjih in drugih zgradbah. Mogoče bi jim kdo verjel, da so radi elektrifikacije zvišali stroške, toda to zmotno bo moral vsak popraviti, čim mu povem, da bi za delo in lokalno elektrifikacijo železnice v Ljubljani znašali stroški nič manj kakor 185 milijonov. Sedaj pa vprašam projektante poglobitve, kje so predvideli stroške te elektrifikacije? Izgovarjali se bodo, da so sedaj upoštevali elektrifikacijo le v načrtu, ker so se šele sedaj spomnili, da so za elektrifikacijo železnice potrebne večje konstrukcijske višine, in da so morali sedaj predvideti poglobitev železnice še za trideset metrov globlje in to na celo dolžino 7.500 metrov. Če je temu tako, potem pač moram ugotoviti, da so poglobitveniki pozabili na eno najvažnejših potreb poglobitvenega načrta; napravili so torej greško, ki bi jim je v šoli ne mogel oprostiti noben profesor. Radi te greške so projektanti poglobitve sedaj primorani napraviti povsem nov načrt in nov proračun z ozirom na globljo poglobitev, ki bo znašala po novi izdaji že skoro 8 m. globoko. Ta greška jim je prinesla še večjo blamažo kakor priznanje 62-milijonskega primanjkljaja. Načrt poglobitve železnice ne moremo zato smatrati za resen načrt, če je s takimi greškami sestavljen tako površno! Kako bo izgedel ta načrt in proračun poglobitve, ko ga bodo pregledovali in preiskovali neprizadeti in nepristranski strokovnjaki(!).

In ti ljudje se upajo drugim očitati javno izdelovanje in proučevanje načrtov in proračunov, ti ljudje se upajo drugim očitati zavajanje javnosti in frapiranje javnosti z navedbo neverjetno nizkih stroškov! Kdo dela sedaj proti koristim mesta, ali oni strokovnjaki, ki je vse te napake že davno našel in nanje stalno opozarjal in opozarjal na blamažo, ki bo sedela, ali pa tisti strokovnjaki, ki operirajo z napačnimi proračuni, ki difirajo kar na 100-milijonske zneske in ki operirajo z nepreštudiranimi načrti, ki jih morajo sedaj popravljati na moje upravičene ugotovitve!

Povedal sem že, da so proti poglobitvi tudi drugi strokovnjaki. Naš najuglednejši strokovnjak inž. Klobič se je v Slov. Narodu od 5. 1. 1932 porazno izrazil o poglobitvenem načrtu in ga označil za staro, že davno poznano akademsko rešitev, ki je neizvedljiva. Poglobitev je torej šolska rešitev z grobimi tehničnimi napakami. Kdo torej ne rešuje niti idejno originalno in ne na tehniško prometno sprejemljiv način, to vse se že pojasnjuje in se že vse dokazalo, treba je imeti le malo potrpljenja. Vprašujejo se, zakaj inž. Klopčar ni predložil svoj posrečen načrt v debato pred strokovno družstvo in čemu je način, ki je v naših krogih v navadi, raje zamenjal z javnim polemiziranjem in vsiljivim hvalisanjem svojega načrta. Evo odgovor! Strokovnemu društvu ne morem ničesar predlagati, ker že od leta 1925 nisem član društva, pač pa sem ga predložil merodajni oblasti in bi zadeva mojega načrta vsakogar spadala pred ocenjevalno razsodišče, ki je bilo ustanovljeno v začetku leta 1937 baš v ta namen, da se oceni prav vsi načrti. Ker pa so mi po treh letih v tem razsodišču povedali, da jim je moj načrt poznan le zasebno, uradno pa ne in da o njem niso in ne bodo razpravljali, nisem imel drugega izhoda, kakor objaviti svoj načrt v časopisu, ker nikakor nisem mogel pristati na umazan predlog enega od projektantov, ki je na seji vprlo me-

ne predlagal, da je treba objavo mojega načrta na vsak način preprečiti, ker bo sicer poglobitev padla v vodo. Nekaterim se zdi moj načrt posrečen, drugim zopet ponesrečen. To je pač osebno naziranje posameznikov. Kako resno smatramo projektanti poglobitve svoj načrt se vidi iz tega, da še do danes, po 10 letih, nimajo svojega načrta niti proračuna izdelanega.

Pravijo, da obsojajo vsak časopisni nedostojni polemični način, to pa velja predvsem za poglobitvenike, ki so kot prvi napadli inž. Klopčarja in njegov načrt z žaljkami: pustolovščina, utopija itd. Priznam, da je inž. Klopčarjeva rešitev načrta prazna, namreč za poglobitvenike, posebno pa, da so inž. Klopčarjeve katastrofalne ugotovitve o primanjkljajih in o tehničnih greških poglobitvenega načrta še posebno porazne. Prehajam prosto preko vseh žaljk v tem članku in ugotavljam le še to: v Ljubljani se je osnovalo posebno razsodišče s prvenstveno nalogo, da oceni vse načrte in vse ideje, tako so trdili in še trdijo poglobitveniki. Sedaj pa vprašam, kako je mogoče, da vodi pisarno tega razsodišča eden od projektantov, kako je mogoče, da sodelujejo v tem razsodišču tudi drugi projektanti železnice, kako je mogoče, da ti projektanti ocenjujejo po milovljih konkurenčne načrte. Po katerih obstoječih pravilih in predpisih se more zagovarjati pristranost te žirije, v kateri odločajo projektanti poglobitve in njihovi sodelavci. Če bi se kaj takega zgodilo kje drugje, bi vsi kričali o k.....

Ponavljam, kakor vedno: ustanovi naj se nepristransko razsodišče neprizadetih strokovnjakov za ocenitev vseh načrtov, ker le ocena takega razsodišča bo mogla biti merodajna.

Projektanti poglobitve silno poudarjajo v časopisih, kako nujna je izvršitev poglobitve, ker se bo sicer podrla železnica, ki ima radi neizvršene poglobitve ogromne stroške. Res čudno trditve, če upoštevamo, da vodijo projektanti poglobitve tisto pisarno, ki dela načrte za poglobitev in da ti projektanti vodijo razsodišče ocenjevalnega odbora. Res čudno je še posebno, ko se poglobitveni načrt izdeluje že od leta 1930, delajo kakor Noe barko, pa ni sledu še o tozadevnem načrtu in proračunu. Razsodišče deluje pod vodstvom projektantov poglobitve že skoro tretje leto, pa ni še nič ocenjeno in tudi načrt še ni narejen. Kdo je sedaj kriv, da poglobitev železnice v Ljubljani še ni izvršena? Komu u korist je ta zavlačevalna taktika teh projektantov? Ali mislijo ti projektanti, da bodo do smrti sedeli v tem razsodišču?

Projektante poglobitve četrtič prosim, da mi stavijo na razpolago svoje načrte in proračune za 16-milijonski, 83-milijonski in za 145-milijonski načrt. Naj ne bo moj klic glas vpijočega v puščavi. Uvidijo naj vendar, da sem bil jaz napram njim skrajno pošten, ko sem jim dal na razpolago svoj načrt in svoj proračun.

Zahvaljujem se gospod urednik za objavo in beležim z odličnim spoštovanjem
Inž. Klopčar

Zanimiva trenja med škofjeloškimi obrtniki Pojavile so se tri skupine — Na izrednem obnem zboru je bil izvoljen povsem nov odbor

Škofja Loka, 4. avgusta

Še vsem nam je v spominu Obrtno-industrijska razstava v Škofji Loki, ki jo je priredilo Obrtno društvo iz Škofje Loke. Skromna sredstva — prispevki odbornikov, so omogočila začetek poslovanja, ki se je končalo le radi neumornega skupnega dela takratnega odbora z v vsakem pogledu uspešno razstavo. Blagajniška knjiga izkazuje več kot 300.000 din. prometa ter cca 50 tisoč din čistega dobička. Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. knez namestnik Pavle, vojvoda Kentski ter drugi odličniki so s svojim obiskom izrazili polno priznanje delu razstavnega odbora. Iz zavisti nad takim uspehom, zlasti še zaradi denarja, ki ga je razstaven odbor s pridnim delom pridobil, se je pojavila skupina, da tudi s silo, ako ne gre drugače, prevzame vodstvo tega društva.

Zal se je tej skupini posrečilo na lanskoletnem obnem zboru priti z zavjajo na vodstvo društva. V odboru samem so se pojavile razne akcije, ki so rodile med odborniki samimi močna nasprotstva. Ta trenja so ostala članstvu vse do rednega obnega zbora, ki se je vršil letos 21. marca, neznan. Prav na obnem zboru je padel predlog iz odbora samega, naj društvo prestopi iz Zveze slovenskih obrtnikov v Ljubljani. Kdo ve, kaj bi bilo z denarjem, ako bi se odboru to posrečilo. Obnem zbor je energično odklonil ta predlog, le pri volitvah odbora so se pojavile zaradi nesporazuma tri skupine, iz katere je izšla z relativno večino ona, v katero večina članstva ni imela zaupanja. Na podlagi društvenih pravil pa ta odbor ni dobil potrebne absolutne večine, zato je bila pritožba proti volitvam, ki je bila vložena na reško načelstvo v Škofji Loki, ugodno rešena in sta bila razrešena funkcije predsednika in podpredsednika. Na izrednem obnem zboru, ki je bil 27. junija ob navzočnosti zastopnika pol. oblasti, sta na nastopili le dve skupini, radi česar se je moral razrešiti predsednik umakniti novozvoljenemu in vrst razstavnega odbora. Jasn pa je bilo že vnaprej, da novi predsednik in novi podpredsednik proti odboru iz druge skupine ne boota uspela s nikakim ločnim predlogom, zato so člani glasom društvenih pravil zahtevali ponoven izredni obnem zbor za izvolitev celokupnega novega odbora.

Z zahtevu po sklicanju ponovnega izrednega obnega zbora je borba med obema skupinama dosegla svoj višek. Teden dni so se vršili pogajanja v osem taboru, ki je na zadnjem izrednem obnem zboru izgubil predsednika, ter so pritegnili v borbo proti skupini bivšega razstavnega odbora narodnega poslanca prof. Dolence, predsednika JRZ dr. Hubada, domaćega župnika Jerneja Podbevška ter zminkega in loškega župana, da ne naštevamo vseh drugih. Sprva so nameravali obnem zbor preprečiti; ker se jim pa to ni posrečilo, je bil storjen pritisk od moža do moža.

Na izrednem obnem zboru, ki je bil 24. julija, je bilo ozračje silno napeto. Ob prisotnosti zastopnika pol. oblasti, je bil izvoljen celoten novi odbor iz vrst starega razstavnega odbora, druga skupina pa je

morala kljub agitacijam zapustiti z žalostnim srcem zborovalne prostore, ne da bi odnesla kak mandat. Zaradi strasnega poplaha, ki so ga doživeli na tem obnem zboru, so sklenili in podpisali še istega večera skupno izjavo glede izstopa iz Obrtniškega društva z razlogom, da se ne strinjajo s smerjo zveznega predsednika g. Josipa Rebeka.

S tem je končan boj, novemu odboru pa želimo v bodočem delu obilo novega uspeha!

Prošnja občinski upravi

Ljubljana, 5. avgusta

»Vsa čast in priznanje.«
Pod tem naslovom se je objavil v 171. številki Slovenskega Naroda potolaženi meščan, gotovo prepričan, da bo odslaj lahko spal pri odprtih oknih ali morda ista lahko odpiral in stanovanjske prostore značil kadarkoli, saj je Ljubljana letoviško mesto.

Ce dopisnik ni tako srečen, da stanovanje — rečimo na Miklošičevi cesti, kjer je v veliko strmenje pasantov in gotovo tudi stanovalcev 31. julija ob 21.30 zvečer nov škroplilni avto res temeljito dušil prah in hladil udar, mu je danes gotovo že žal, da se je prenegalil, ko je mestni občini oziroma nje upravi izrazil »vso čast in priznanje«.

Prebivalci šentpetrskega okraja, zlasti ob križišču novo odprte Ilirske in Fügnerjeve ulice, kjer je zadnje čase od ranega jutra do poznih nočnih ur izredno velik avtomobilski promet, nimamo sreče, da bi nas mestni uslužbenec, ki vodi škroplilni avto in deli hladilne blagodat, obiskal dnevno vsaj 4 do 5 krat in zlasti tudi zvečer po solnčnem zahodu. V dneh 31. julija in 1. avgusta smo v Fügnerjevi ulici bili deležni le enkratnega škropljenja sredi najhujše pripeke, da ni prav nič izdalo.

Tudi se vrši v teh ulicah škropljenje na prav svojevrstnem način. Škroplilni avto zajreja tod pravzaprav dirke in tako pake nekaj vode le v sredino ulice. Po taki nagli vožnji in silnem hupanju je tak škroplilni voz prejel podoben gasilskemu avtomobilu.

Merodajnih faktorjev sveta dolžnost je, da vodijo nad površnim delom škroplilcev cest malo strožji nadzor in jih primerno pouče, da bodo v bodoče počasi vozili kot delajo to v sredini mesta in močili ceste v vsaj širini, ker vozi promet se vrši v vsako smer le po desni strani in ne po sredini ulice.

Tudi prosimo mestno upravo, da odredi širino mesta red škropljenja tako, da se bodo zlasti neasfaltirane in nečistkovane ulice, ki so na vozilih močno frekventirane, škroplile tudi po solnčnem zahodu, to je enkrat po 20. uri, kakor n. pr. v Beogradu in Zagrebu.

Dolžnost mestne uprave je vendar tudi čuvati svoje prebivalce in tuje, ki nam prinašajo denar, pred jetiko in nam omogočati vsaj zvečer — za spanje — temeljito prezračiti stanovanja.

Za vse te res skromne prošnje in zahteve se mestni občini, ki gotovo hoče ve-

Sargov
KALODONT
proti zobnemu kamnu

Izati za sodobno in napredno, menda v zadostni meri odkločujemo z raznimi davili. Meščan Velike Ljubljane.

Radioprogram

Nedelja, 6. avgusta.

8.45: Veseli nedeljski pozdrav (plošče). — 8.45: Napovedi in poročila. — 9: Prenos iz Ptuj: Reportaža spreveda udeležencev slovesnosti ob priliki 700letnice minoritske samostana v Ptuj. — 9.30: Prenos iz Ptuj: Slavnostna služba božja, vmes verski govor: (škof dr. Ivan Tomažič); med sv. mašo ljudsko petje. — 10.30: Prenos iz Rogaske Slatine: Jubilejni koncert za 15letnico obstoja pevskega in prosvetnega društva »Sloga«; sodeluje 23 slovenskih pevskih društev z moškimi in mešanimi zbori. 12.30: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). 13: Napovedi. — 13.20: Duet harmonik (Brata Goloba). — (Oddaja prekineja od 14. do 15.). 15.00: Prenos koncerta iz Ptuj: Pevski nastop ptujskega in ljubljanskega pevskega okrožja. 17: Kmetijska ura: Gospodarska navodila in tržna poročila. 17.30: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaske Slatine; dirigent: A. Neffat. 18.30: Za dobro voljo (plošče). 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Citraški trio »Vesna«. 19.40: Nac. ura: Začetek naših opernih izvedb in ustvarjanj (dr. M. Milošević). 20: Citraški trio »Vesna«. 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaske Slatine. 21.30: Baulajke (plošče). 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Kmečki trio. Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 7. avgusta.

12: Mojstri harmonike (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. — 13.20: Klavirski koncert (g. dr. Danilo Švara). 14: Napovedi. 15: Napovedi, poročila. 19.30: Zanimivosti. 19.40: Nac. ura: Jovan Škerić, nacionalni javni delavec (Zivorad Jovanović). 20: Liszt: Ogrska rapsodija No. 2 (Mr. Hambourg) plošče. 20.10: Mesečni svestveni pregled (prof. Franca Vodnik). 20.30: Za odhiti (plošče). 21: Prenos iz Lužerna: Simfonični koncert v okviru mednarodnega glasbenega festivala, vmes okoli 22. napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

Torek, 8. avgusta.

12: Iz Mozartovega carstva (plošče). — 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Duet orglic in harmonike (Petan Ciril in Stanko Avgust). — 14: Napovedi. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Deset minut zabave. 19.40: Nac. ura: Radić in jugoslovensko (Vojislav Radovanović, publicist). 20: Godalni oktet igra (plošče). 20.10: Cilji in nameni narodno obrambnega dela (prof. Rudolf). 20.30: Prenos koncerta vojaške godbe iz Maribora. Dirigent Josip Jiranek. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Vskakemu nekaj (plošče). Konec ob 23. uri.

Sreda, 9. avgusta.

12: Iz čeških operet (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. — 13.20: Kitaristični tercet (Stanko Prek, Josip Privšek in Maks Slovnik). 14: Napovedi. 18.30: Mladinska ura: Opazuj in poslušaj (prof. M. Adlešič). 18.45: Veseli ritmi (plošče). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Silike iz narave (prof. France Pengov). 19.40: Nacionalna ura: Radio v našem narodu (Jovan Maležanović, učitelj). 20: Lehar »Dežela smehljajac, venček (plošče). 20.10: Žena in tovarniško delo (Zlatka Pirnat). 20.30: Koncert Delavskega glasbenega društva. 21.15: Violinski koncert Uraša Prevorseka, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Originalna švicarska godba (bratje Malenšek). Konec ob 23. uri.

V SOLI

— Zivalsko meso nam torej služi za hrano. Kaj pa delamo s kostmi, Jurček? — Kostni mečemo pod mizo, gospod učitelj.

A. P. MELNIKOVI.

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Tako služkinjo vedno najдете. Pa naj gre, če ji pri vas ni po volji.

— To je res, toda človeka boli, ko vidi, da je bila vsa njegova vrednost samo v tem, da je padel nanj odsev knežjega zlata.

— Vsi niso enaki.

— Morda, toda razen vas jih ni mnogo, ki so iskreni z nami.

— Kje je pa vaš mož?

— V urad je odšel. On ne more živeti brez pisarne. Če bi ležala hi na smrt bolna, bi tudi šel v pisarno. Hvali se, da še svoj živ dan ni prišel nepozno v pisarno. Ko smo bili v Kazanu, je zapadlo nekot toliko snega, da tri dni nihče ni mogel ne peš ne z vozom po ulicah. Moj mož je pa kljub temu hodil v pisarno. Zato je Rida tako osamljeno došla. Človek nikoli ne ve, kaj se kuha v njeni duši in kakšne misli ji roje po glavi. Oče je bil vedno zaposlen, jaz sem se pa morala pehati z gospodinjstvom, saj se je šele nedavno naš položaj nekoliko zboljšal. Prej smo se pa vedno težko prebijali skozi življenje.

— Ali bi se ne mogel oglašiti pri Arladni Georgijevni? Dobra prijateljica sva — morda bi pa pokramljala z menoj?

— Nikogar noče sprejeti. Vas bi pa morda sprejela, saj je vas celo omenila. Toda pridite pozneje, zdaj spi.

— Saj zdaj itak nimam časa, zvečer se pa z vašim dovoljenjem zopet oglasim.

— Le pridite, le pridite! Saj ste tu naš edini dober znanec. Vse druge poznamo komaj leto dni. Tako dolgo smo šele v mestu.

VII.

Ko je vstopil Murzajev v operacijsko dvorano anatomskega inštituta, je bila obdukcija pravkar končana. Prsna in trebušna votlina sta bili že pregledani. Profesor Kolosovski je delal v belem plašču. Spretno prerezal kožo na glavi, asistenti so pa potegnili kožo z glave. Zaškrta je pilica, ki je žagala lobanjo. V kratkih stavkih, večkrat tudi z eno samo besedo, je profesor dajal navodila svojim asistentom in pojasnjeval rezultate obdukcije stojčim v gruč blizu obdukcijske mize. Na posebni mizi so stale posode z želodcem in drugim pokojnikovim drobovom. Smrad po truplu ni bil posebno hud, razen tega mu je bil pa priimešan še prijeten vonj po nečem. Murzajev je stopil po prstih k preiskovalnemu sodniku in ga vprašal tiho:

— Kaj se je torej ugotovilo?

— Vse kaže, da gre za zastrupljenje s ciankali-jem.

— Spravite truplo v red, posode z drobovom pa odnesite takoj v laboratorij, — je naročil profesor, ko je bil končan pregled možganov in lobanjskih kosti. Potem se je pa obrnil k navzočim:

— Podrobneje utemeljeni rezultat obdukcije vam

sporočim pozneje, zaenkrat vam pa lahko povem samo tole: Kroglja je zapustila sicer težko rano, vendar pa ni bila smrtna, kajti možgani in lobanja nista zadeta. Kroglja, ki je deloma zdobila lobanjsko kost, je prodrla v vrat, kjer je obšla, ne da bi bila ranila organe ali zadela glavno žilo. Če bi jo bila zadela, bi bil knez izkervel. Gospod polkovnik, izročam vam izrezano kroglo. Kroglja je prodrla v telo od zadaj naprej in od zgoraj dol. Iz tega je že razvidno da ni streljal knez, temveč nekdo drugi. Pa tudi če bi se bil knez sam ustrelil, bi moral biti po smeri krogle čez samokresa v trenutku strela v neposredni bližini, če že ne v dotiku z mrtvečvo kožo. Pri tem bi morali biti neizogibno ožgani lasje in koža po smodniku. To se pa sploh ni zgodilo. Neznane je prav lahko zadal tako rano človeku, ležečemu z glavo sklonjeno na desno, torej v legi, v kakrni je bil najden knez. Sluzasta mrena želodca je rdečkaste barve, nasičena s krvjo in močno napeta. Podobno napetost sem deloma opazil tudi v požiralniku. Kri v črevah je podobna krvi v žilah. Ti znaki v zvezi s posebnim vonjem kažejo na to, da je smrt nastala po zavžitju ciankali-ja. Smrt je nastopila takoj. Ostanek jedi v želodcu kaže tudi na to, da je umrl knez takoj, čim je pojelel grozdje in slaščice ter popil malo jajčnega konjaka. Končni rezultat vam sporočim po posvetovanju z izvedencem in strelnem orožju in po preizkušnjah v laboratoriju. Zaenkrat si pa zamišljam zločin takole: Pokojni knez je grozdje in slaščice, piše vino, potem pa zavžije eno ali dve žlici jajčnega konjaka, kateremu je priimešan ciankali-j. Potlej vstane, toda v naslednjem trenutku se

zgrudi in čez nekaj minut izdihne. Tedaj ustrelil neznane na tleh ležečega in iz mrtvega kneza v sence. Evliapij Petrovič, prepustam vam polje delovanja — je zaključil profesor, obrnjen k živinozdravniku.

Ko so odnesli knezovo truplo, so položili na isto obdukcijno mizo mrtvega psa. Prav kmalu je živinozdravnik ugotovil, da je bil pes dvakrat zadet v gobec. Ena krogla mu je prodrla telo, drugo je pa potegnil iz njega.

— Pazite, prosim, — je dejal polkovnik Letnjakov. — Čeprav so začetne črke na samokresu knezove in čeprav se kaliber krogel, potegnjen iz telesa med obdukcijo, ujema s kalibrom revolver-ske cevi, vendar zločin ni bil storjen z istim orožjem. Ustreljeno je bilo trikrat: z eno kroglo je bil umorjen knez, dve sta pa ubili psa. Iz samokresa sta pa izstreljena samo dva naboja, a drugi so ostali v njem. Okajeni konec cevi bo preiskan, toda že zdaj je jasno, da se s tem samokresom ni streljalo pred enim ali dvema dnevmi, temveč mnogo prej.

Najbrž je morilec ustrelil kneza s svojim samokresom, ki ga je odnesel, knezu je pa potisnil v roko njegov samokres. Tedaj se je pa zakadil pri vratih vanj pes. V samoobrambi ga je ustrelil z dvema kroglama, pri tem je pa v razburjenju pozabil, da se število izstreljenih krogel ne bo ujemalo s številom praznih nabojev v knezovem samokresu — je zaključil svoja razlaganja preiskovalni sodnik.

Po ulicah so že gorele luči, ko so prišli državni tožilec, preiskovalni sodnik in Murzajev iz anatomskega inštituta.

Prpriprave za gasilski kongres v Ljubljani **Nova obvestila, navodila in opozorila kongresnega odbora**

Ljubljana, 5. avgusta
Trgovce prosimo, naj tudi ob priliki gasilskega kongresa okrase svoje izlozbe, jih odpremiijo dnevu primerno in tako prispevajo k slavnostnemu razpoloženju množic in sijaju naše lepe Ljubljane. Lepo opremljene izlozbe so najučinkovitejša reklama za trgovce.

Na praznik, v torek 15. avgusta, ob 10. uri bo sv. maša na Kongresnem trgu, ki jo bo opravil škof dr. Gregorij Rožman in bo imel tudi cerkveni govor, na kar posebej opozarjamo.

Kupujte srečke gasilske efektne loterije! Kdor želi razpečavati srečke proti primerni proviziji, naj se zgleda v Kongresni pisarni Gasilske zajednice, v hiši Gospodarske zveze, Tyrseva cesta 29-II. Krasni in dragoceni dobinki bodo v korist vsem številnim srečencem, prav gotovo pa gasilstvu! Zrebanje bo v sredo 16. avgusta. Kupujte torej gasilske srečke!

Opozarjamo znova, da se bodo vršile tekme v nedeljo, 13. avgusta, nepretrgoma ves dan in sicer od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Dopoldne bodo tekme posameznikov, popoldne pa tekme rojev.

Stanovanjski odsek za gasilski kongres znova vjudno prosi vse, ki imajo za prenočišče udeležencev kongresa kako sobo ali posteljo, naj to takoj prijavijo Kongresni pisarni Gasilske zajednice, Tyrseva cesta 29-II. Število tujcev prenočevalcev bo ob tem kongresu znatno večje, kakor doslej ob takih prilikah.

Srečke gasilske efektne loterije bodo kmalu razprodane. Zato pohitite z nakupom srečk! Zrebanje bo 16. t. m. in rezultat zrebanja bo objavljen tudi v dnevnem časopisu.

Nekatere spremembe sporeda. Bitno ostane spored kongresa v dneh 13., 14. in 15. avgusta nespremenjen, le v nekaterih točkah so bili potrebni popravki. Tako bodo n. pr. tekme na stadionu v nedeljo ves dan ne glede na drugotne kongresne prireditve. Tekme bodo za posameznike dopoldne, za roje pa popoldne. Kosilo, kjer je na sporedu, bo ob 13. in ne, kakor je bilo ponekod objavljeno s tiskovno pomočjo, šele ob 18. uri. — Nastop gasilcev na stadionu bo 15. avgusta ob 15. s temne dokončnim sporedom: 1. Pozdrav državni zastavi, 2. Proste vaje članov, 3. Razdelitev daril in diplom tekmovalcem, 4. Nastop gostov, 5. Nastop posameznih gasilskih žup, 6. Samarijanska alegorija (izvaja gasilska župa Ljubljana-mesto s sodelovanjem društva Rdečega križa), 7. Proste vaje naraščajnikov, 8. Rajalni po-

hod članstva, 9. Orodna vaja župe Ljubljana-mesto.

Narodne noše, to znova poudarjamo, bodo tudi na gasilskem kongresu imele odlično mesto, to tem bolj, ker so se nam prijavile narodne noše iz vseh krajev naše lepe domovine. Slikovite narodne noše bodo znatno pripomogle k lepoti in sijaju gasilske kongresne slavnosti.

Četrtnska voznilna velja za udeležence gasilskega kongresa, če se izkažejo v kongresno knjižico in s člansko legitimacijo. Za članstvo pa se je treba prijaviti gasilski četli svojega okoliša, ki bo izdala člansko legitimacijo, za katero pa ni treba silke.

Kako veliko zanimanje za gasilski kongres je v južnih krajih naše države, naj omenimo le, da se je iz Prizrena prijavilo 51 udeležencev, iz Veleša 28, iz Djakovice 34, iz Tuzle 48 itd.

Prodajni prostori za gasilski kongres bodo na stadionu in ne zunaj stadiona, kakor je bilo pomotoma objavljeno. Številni kongresni mednarodnega značaja na reprezentančnem stadionu zahtevajo enotno obliko prodajnih lop. Načrt enotnega prenosljivega paviljona je vsakemu zainteresentu v pisarni za oddajo prostorov na razpolago. Taki prenosljivi paviljoni se bodo lahko uporabljali ob vseh podobnih prilikah. Te prodajne lope morajo biti bogato okrašene s smrečjem. — Enotno mora biti rešeno tudi vprašanje oblike prodajalcev jestvin in pijač: moški bel predpasnik, ženske črno haljo z belo ogravnico. — Pravico do prodaje na stadionu bodo imeli le najemniki prostorov, ki bodo postavili na stadionu predpisane prodajne lope. — Pisarna za oddajo prostorov je odprta dnevno od 19. do 20. ure v veži Gospodarske zveze, Tyrseva c. 29, desno, prtljice.

Opozarjamo vse na velik ognjemet, ki bo ob času kongresa in sicer v ponedeljek 14. avgusta ob 21. zvečer na stadionu. Spored ognjemeta je tako pester in tako velikega obsega, da ga do sedaj v Ljubljani še ni bilo. Videli bomo velik gasilski grb v velikosti 30 kvadratnih metrov, dalje 9 m visokega sv. Florijana, sliko Nj. kr. Visočanstva kraljevič Tomislava, pokrovitelja kongresa, 20 m širok in 10 m visok vodopad poleg tega pa bo še med vsako sliko odmor izpolnjen s tisoč in tisoč raket, bomb, strel itd. Tako pester spored bo prav gotovo privabil mnogo občinstva, ter že danes opozarjamo vse, da si pravočasno nabavijo vstopnice proti malenkostni odškodnini.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase na priznamo.

Kokus tekači

za hodnike in stopnišča v vseh barvah v zalogi pri SEVER RUDOLF, LJUBLJANA — MARVIN TRG 2.

RAZNO

PO PRIZNANO NIZKIM CENAM

si nabavite najboljše modre obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri PRESKERRJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14 1. T.

MALI OGLASI

»Slovenskem Narodu« imajo siguren uspeh!

50 PAR ENTLANJE azuriranje, vezenje zavea, perila, monogramov, gumbic Velika zaloza perja po 7.— din »Julijana«, Gosposvetska c. 12 3. T

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičnika«.

TURISTI! Predno odhajate na planine, ne pozabite si nabaviti fin cvetlični med v Medarni — Ljubljana, Zidovska ul. 6. 36/T

NAJBOLJŠO MEDICO dobite v Medarni — Ljubljana, Zidovska ul. 6. 36/T

Obiščite **8. Mariborski teden**

od 5. do 13. avgusta 1939 Polovična voznilna na železnicih od 1. do 17. avgusta 1939

VELIKA GOSPODARSKA IN KULTURNA REVILJA

Industrija - Trgovina - Obrt - Kmetijstvo - Velika tekstilna razstava - Tujskoprometna razstava - Gostinstvo - Vinska pokušnja - Razstava narodnih vezenj - Narodopisne razstave Jubilejna gledališka razstava - Skavtska razstava - Razstava malih živali - Številne specialne razstave - Koncertne in gledališke prireditve - Sportne prireditve - Veselični park na razstavišču itd.

5.—8. avgusta festival slovenskih narodnih običajev!

Obiščite Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji! Obiščite zeleno Pohorje in sončni Kozjak! Obiščite vinorodne Slovenske gorice! Obiščite veseli Maribor in njegovo okolico! Mariborski teden je najlepša priložnost za obisk naše severne meje!

Okasa tablete

Priljubljeni spolni slabosti

poskusite

OKASA

tablete za

moške

100 tablet Din 220.— proti povzetju

Dobijo se v vseh lekarnah

Zastopnik:

Lekarna Mr. Rožman Miroslav,

Beograd — Terazije 5

Ogl. reg. 8. Br. 5846/39

Tapetnik Sitar

iz Wolfove ulice

se je preselil

v Šelenburgovo ul. 4

telefon 28-10

FOTOAMATERSKA DELA

vam izgotavlja največje —

Foto-atelje Manceini Anton,

Ljubljana, Tržaška cesta. Istotam se sprejme vajence. 2395

MEDIJSKE TOPLICE

pri Zagorju

termalno kopališče 28° C. Plavalni bazeni na prostem, posebne kadne kopeli, terase za sončenje. Idealno letovišče. Lep nedeljski izlet. Pension din 45.—

Pojasnila daje uprava toplic, p. Medija — Izlake. 1904

KLISEJE

Jugografika V. PEFFRINAS P. 22

POUK

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj za časa počitnic oddelki od 1/2. do 8. in od 1/2. do 9. ure. Pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno, pričetek poljubno. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15 — Največja strojeplanska! 2160

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8 Din

OSAMOSVOJI

se lahko dama, ki ima veselje do šivanja in vezenja. Potrebna kavčija din 12.000.—. Mesečni zaslužek din 1000 — 1400. Poudbe pod šifro »Septembre« 2379

CEVLJARSKEGA

FRUKROJEVALCA

gornjih delov, dobro izvežbanega, sprejemem takoj. — Ješe, Tržič. 2391

1000 DIN

zaslužite mesečno doma, ako kupite ročni brezpiletni stroj. Dajemo material, prevzemamo blago. Pišite »Anos«, Maribor. 22/M

PRVORAZREDNA

RESTAVRACIJA

v sredini Zagreba s največjim in najlepšim vrtom sprejme takoj plačilne natakacije (rajon-ski sistem 10%). — Potrebna kavčija 3000.— din. Nameščenje stalno. Nova pivana, Draškovičeva 24. 2414

IZRABITE PRILIKO!

Partija prvovrstnih šivalnih strojev, otroških vozličkov, prav poceni naprodaj pri »PROMET«

nasproti krizanske cerkve. (Rabljene jemljemo v račun.) 2411

PROSIM BLAGO DUŠO

za službo ali pomoč. Dopise na upravo Naroda pod »Iskrana hvaležnost«. 2415

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 8 Din

OREHOVA JEDECA

lepa, izčiščena, dobiti najceneje v Medarni — Ljubljana, Zidovska ul. 6. 36/T

HRAŠKE

vsakovrstne namizne nudi po 150 din žurman, Krško. 2392

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 8 Din

TRGOVCI!

Ugodna prilika za nakup trgovske hiše v industrijskem kraju.

Pojasnila B. Mitrovič, Maribor, Masarykova cesta. 62/M.

VEČ STAVBNIH PARCEL

zaprodaj skupno ali posamezno. Izanska cesta 24. 2406

KMEČKO POSESTVO

obstoječe iz zdane hiše, gospodarskega posojpa in okoli 6 oralov prvovrstne zemlje med Brežicami in Čateškimi toplicami ugodno prodam. Poizve se pri Karolu Zorku, Trnje 17, p. Brežice. 2417

STANOVANJA

Beseda 1.— Din, davek posebej.

Najmanjši znesek 12 Din

STANOVANJE

sobe in kuhinje z vrtom, prijazno, solčno, se odda mirni stranki za 150 din med postajo in aerodromom. Dev. Marija v Polju 97. 2416

KAPITAL

POSODILA DOBE

državni, banovinski uslužbeni, upokojenec, posestniki. Informacije daje Dolenski, Radeče-Podkraj. Priložite znamke. 2413

Gostilna „Ražem“ **na Žabjaku — telefon 28-57**

nudi svojim gostom vse najboljše pijače in jedaje. Ker je že skoro 20 let znana kot prva primorska gostilna, ki je svoje goste vedno popolnoma zadovoljila, zato pridite tudi Vi enkrat, in zadovoljni se boste vedno povrnili.

Okras doma — lepo pohištvo **izdeluje**

Anton Kos
strojno mizarstvo

KRANJ — KLANC

Zaloga in stalna razstava pohištva: Kranj, Jezerska c. 16

Nogavice vseh vrst, galanterija, brivske potrebščine, dežniki, torbice, milo, papir, igrače itd.

Slavan Ribarič
Maribor, Aleksandrova c. 59

Banč. kom. zavod

Maribor, Aleksandrova cesta 40

kupi takoj in plača najbolje:

hranilne knjižice bank in hranilnic; vrednostne papirje: 3% obveznice, bone, srečke, delnice itd.

valute vseh držav.

Prodaja srečk državne razredne loterije.

Obiščite slaščičarno

„Konffizerija“
v Prešernovi ulici 2

Priporočam vse vrste svežih slaščic ter dnevno sveži

s l a d o l e d

Za obilen obisk se priporoča

T. TOMOVIČ, Maribor

KOLESA

Pri nakupu zahtevajte povsod samo original svetovno znane znamke, kakor Waffrenrad, Dürkopp, Triumph, Mifa, Excelsior. — Zastopnik za Jugoslavijo: TRIBUNA F. BATJEL, Ljubljana, Karlovska c. št. 4. — Podružnica Maribor, Aleksandrova 26.

Potovalne kovčge

aktovke vseh vrst, ročne torbice, denarnice v najboljši izdelavi in vse, kar spada med usnjene izdelke, kakor jermenje, pasovi vseh vrst in v vseh barvah. Vam nudi v solidni izdelavi in po nizkih cenah trrdka

IVAN KRAVOS

Aleksandrova 13 — telefon 22-07

NEENAVADNO TENKA,

a kljub temu sajamčeno zanesljiva!

„OLLA“

Manjvredne imitacije energično odklonite, gre za Vaše zdravje!

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA JE

NAŠ VAL

SPORNE ovirskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni naboj.

UPRAVA: Ljubljana, Karlovska ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

HALO! Vsi v HALO!

gostilno „Triglav“

v šiški pri novi remizi

Točijo se najboljša dalmatinska in štajerska vina. Kuhinja prvovrstna. Jutri koncert! Priporoča se

Vinko

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1939.

ZACETEK 27. AVGUSTA:

60% POPUSTA NA NEMSKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.

VSA POJASNILA DAJEJO:

ZVANIČNI BIRO LAJPOČSKOG SAJMA — BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 33/I.

IN ČASTNI ZASTOPNIKI:

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, TYRSEVA 33, TEL. 27-62

JOSIP BEZJAK — MARIBOR, GOSPOSKA UL. 25, TEL. 20-97